

SAMSTÆÐA

Ársreikningur 2016

Landsvirkjun
Háaleitisbraut 68
103 Reykjavík

Kt. 420269-1299

Efnisyfirlit

Helstu upplýsingar	3
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	5
Áritun óháðra endurskoðenda	7
Rekstrarreikningur	11
Yfirlit um heildarafkomu	12
Efnahagsreikningur	13
Eiginfjárfirlit	14
Sjóðstreymisyfirlit	15
Skýringar	16
Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing	42
Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	44

Helstu upplýsingar - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar

	2016	2015	2014	2013	2012
Rekstur					
Rekstrartekjur	415.480	410.496	428.655	407.676	389.499
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði	4.890	10.956	9.629	15.228	18.325
Rekstrartekjur samtals	420.370	421.452	438.284	422.904	407.824
Rekstrar- og viðhaldskostnaður	(118.630)	(99.932)	(106.126)	(93.768)	(86.488)
Rekstrarhagnaður án afskrifta (EBITDA)	301.740	321.520	332.158	329.136	321.336
Afskriftir og virðisrýrnun	(118.571)	(115.554)	(114.045)	(117.670)	(112.288)
Rekstrarhagnaður (EBIT)	183.169	205.966	218.113	211.466	209.048
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(60.045)	(73.418)	(69.838)	(86.988)	(103.093)
Áhrif hlutdeildarfélaga	(5.448)	(1.921)	(1.419)	(2.647)	(2.229)
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði	117.676	130.627	146.856	121.831	103.726
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	21.164	(59.925)	(88.484)	(174.641)	(3.391)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	(1.269)	5.466	(8.426)	5.014	13.653
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(23.314)	47.657	60.271	(16.658)	(12.675)
	(3.419)	(6.802)	(36.639)	(186.285)	(2.413)
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	114.257	123.825	110.217	(64.454)	101.313
Tekjuskattur	(47.437)	(39.652)	(31.797)	25.913	(45.995)
Hagnaður (tap)	66.820	84.173	78.420	(38.541)	55.318
Efnahagur					
Heildareignir	4.332.864	4.284.703	4.270.098	4.568.965	4.518.534
Eigið fé	1.969.088	1.916.634	1.704.724	1.658.134	1.697.152
Skuldir	2.363.776	2.368.069	2.565.374	2.910.831	2.821.382
Nettó skuldir *	1.960.497	1.985.411	2.190.459	2.429.176	2.435.571
Sjóðstreymi					
Veltufé frá rekstri (FFO)	235.602	240.354	258.226	257.704	241.584
Handbært fé frá rekstri	229.827	248.955	233.816	258.485	236.178
Fjárfestingar	(172.277)	(77.486)	(88.271)	(149.455)	(122.979)
Fjármögnun	(59.305)	(235.465)	(220.687)	(12.893)	(151.670)
Lausafé					
Handbært fé í árslok	144.534	142.127	207.070	287.987	187.916
Óáðregin lán	472.448	360.824	200.000	301.947	409.979
Lausafé alls	616.982	502.951	407.070	589.934	597.895
Kennitölur					
Arðsemi eiginfjár	3,5%	4,9%	4,7%	(2,3%)	3,3%
Eiginfjárlutfall	45,4%	44,7%	39,9%	36,3%	37,6%
Vaxtaþekja (EBITDA / nettó vaxtagjöld)	5,15x	4,60x	3,76x	3,51x	3,27x
Veltufé frá rekstri / nettó skuldir	12,0%	12,1%	11,8%	10,6%	9,9%
Veltufé frá rekstri / vaxtagjöld	3,80x	3,27x	2,82x	2,66x	2,36x
Nettó skuldir / EBITDA	6,50x	6,18x	6,59x	7,38x	7,58x
Lánshæfiseinkunn án ríkisábyrgðar í lok árs					
Standard & Poor's	BBB-	BB+	BB	BB	-
Moody's	Baa3	Ba1	Ba2	Ba2	-

* Nettó skuldir eru vaxtaberandi skuldir að frádregnu handbæru fé.

Ársfjórðungsyfirlit 2016 - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar frh.

	1. ársfj.	2. ársfj.	3. ársfj.	4. ársfj.	Samtals
Rekstrartekjur					
Raforkusala	87.707	83.703	82.787	93.668	347.865
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði	1.209	1.266	1.157	1.258	4.890
Flutningstekjur	15.873	15.654	15.692	17.326	64.545
Aðrar tekjur	714	801	554	1.001	3.070
	<u>105.503</u>	<u>101.424</u>	<u>100.190</u>	<u>113.253</u>	<u>420.370</u>
Rekstrargjöld					
Orkusvið	7.900	10.835	13.185	14.939	46.859
Flutningskerfi	6.419	7.165	6.580	8.331	28.495
Almennar rannsóknir	1.921	2.489	2.177	3.557	10.144
Annar rekstrarkostnaður	7.056	7.935	7.840	10.301	33.132
Afskriftir og virðisrýrnun	29.273	29.198	29.250	30.850	118.571
	<u>52.569</u>	<u>57.622</u>	<u>59.032</u>	<u>67.978</u>	<u>237.201</u>
Rekstrarhagnaður	52.934	43.802	41.158	45.275	183.169
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)					
Vaxtatekjur	839	565	741	1.178	3.323
Vaxtagjöld	(16.020)	(16.317)	(15.227)	(14.379)	(61.943)
Innleystur gjaldeyrismunur	532	(730)	(1.240)	12	(1.426)
	<u>(14.649)</u>	<u>(16.482)</u>	<u>(15.726)</u>	<u>(13.189)</u>	<u>(60.045)</u>
Áhrif hlutdeildarféлага	(459)	(666)	(1.155)	(3.168)	(5.448)
Hagnaður fyrir tekjuskatt og óinnleysta liði	37.826	26.654	24.277	28.918	117.676
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(3.809)	18.200	15.437	(8.664)	21.164
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	(155)	(2.753)	1.987	(348)	(1.269)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(26.896)	5.982	(17.265)	14.865	(23.314)
	<u>(30.860)</u>	<u>21.429</u>	<u>159</u>	<u>5.853</u>	<u>(3.419)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt	6.966	48.083	24.436	34.771	114.257
Tekjuskattur	(3.522)	(16.694)	(11.781)	(15.440)	(47.437)
Hagnaður	3.444	31.389	12.655	19.331	66.820
Skipting hagnaðar:					
Eigendur móðurfélags	5.646	30.119	17.478	18.151	71.394
Minnihluti í dótturfélögum	(2.202)	1.270	(4.823)	1.181	(4.574)
	<u>3.444</u>	<u>31.389</u>	<u>12.655</u>	<u>19.332</u>	<u>66.820</u>
Úr sjóðstreymi					
Handbært fé frá rekstri	68.711	55.130	48.704	57.282	229.827
Aðrir mælikvarðar fyrir Landsvirkjun móðurfélag					
Uppsett afl í lok árs (MW)	1.957	1.957	1.957	1.862	1.860
Meðalverð iðnaður (með flutningi) USD/MWst	23,9	24,5	25,9	25,8	26,2
Meðalverð heildsala (án flutnings) ISK/kWst	4,6	4,4	4,3	4,0	3,9
Selt magn (GWst)	13.625	13.900	13.082	13.186	12.770
Rannsókn- og þróunarkostnaður	16.829	19.529	30.606	26.799	32.514
Slysatíðni: H200*	0,3	0,4	0,4	0,7	0,0

* H200 er fjöldi fjarvistsarslysa á hverjar 200.000 vinnustundir.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Tilgangur Landsvirkjunar er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Samstæðuársreikningur fyrirtækisins tekur, auk móðurfélagsins, til fjögurra dótturfélaga, Landsnets hf., Orkufjarskipta hf., Icelandic Power Insurance Ltd. og Landsvirkjunar Power ehf.

Ársreikningur Landsvirkjunar fyrir árið 2016 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Bandaríkjadalur (USD) er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins og eru fjárhæðir í ársreikningnum birtar í þúsundum Bandaríkjadala.

Rekstrartekjur samstæðunnar námu 420,4 milljónum USD á árinu 2016 samanborið við 421,5 milljónir USD árið á undan. Tekjur lækka því um 1,1 milljón USD. Rekstrargjöld námu 237,2 milljónum USD á árinu 2016 en voru 215,5 milljónir USD árið 2015. Rekstrarhagnaður fyrirtækisins var því 183,2 milljónir USD á árinu 2016 samanborið við 206,0 milljónir USD árið á undan.

Landsvirkjun notar afleiðusamninga í því skyni að stýra áhættu í rekstri fyrirtækisins. Samningar hafa verið gerðir vegna vaxtaáhættu og gengisáhættu, en auk þess hafa verið gerðir afleiðusamningar til þess að verjast áhættu vegna sveiflna í heimsmarkaðsverði á áli, þar sem hluti rekstrartekna ræðst af því.

Fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur námu 63,5 milljónum USD á árinu 2016, en á árinu 2015 voru fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur 80,2 milljónir USD. Breytingin á milli ára nemur 16,8 milljónum USD. Breytingin er einkum vegna lægri vaxtagjalda, gjaldeyrismunar og gangvirðisbreytinga afleiðusamninga sem eru að mestu óinnleyst og verður að hafa það í huga við mat á afkomu fyrirtækisins á árinu. Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði nam 117,7 milljónum USD á árinu en var 130,6 milljónir USD árið 2015. Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður ársins 66,8 milljónum USD en árið áður var hagnaður að fjárhæð 84,2 milljónir USD.

Eigið fé í árslok 2016 nam 1.969,1 milljón USD, en 1.916,6 milljónum USD í árslok 2015 samkvæmt efnahagsreikningi og leggur stjórn félagsins til að hagnaður ársins verði færður til hækunar á eigin fé. Stjórn félagsins mun á aðalfundi gera tillögu um arðgreiðslu til eigenda, en vísar að öðru leyti til skýringa í ársreikningnum og eiginfjárfirlits varðandi breytingar á eiginfjárreikningum. Landsvirkjun er sameignarfyrirtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í fyrirtækinu og Eignarhlutir ehf. 0,1%.

Handbært fé í árslok nam 144,5 milljónum USD og óáðregin lán 472,4 milljónum USD. Lausafé og óáðregin lán í árslok námu því 617,0 milljónum USD. Handbært fé frá rekstri nam 229,8 milljónum USD. Landsvirkjun tók lán að fjárhæð 241,5 milljónir USD á árinu og greiddi niður skuldir um 288,8 milljónir USD. Handbært fé hækkaði um 2,4 milljónir USD á árinu.

Stjórnarhættir

Stjórn Landsvirkjunar leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands í samstarfi við Samtök atvinnulífsins og Nasdaq OMX Ísland. Stjórnin hefur sett sér ítarlegar starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd. Á árinu 2016 voru haldnir 15 stjórnarfundir og 4 fundir í endurskoðunarnefnd. Meirihluti stjórnar og meirihluti endurskoðunarnefndar hafa mætt á alla fundi. Samkvæmt breytingum sem gerðar voru á lögum um ársreikninga í júní 2016 skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, stefnu í mannréttindamálum, hvernig er spornað við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani félagsins og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í viðauka með ársreikningnum. Frekari upplýsingar um stjórnarhætti móðurfélagsins og áhættustýringu er að finna í skýringum nr. 28 til 37 og viðauka með ársreikningi. Landsnet hf. hefur birt upplýsingar um stjórnarhætti í viðauka við ársreikning sinn.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2016 og rekstrarafkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2016.

Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar fyrir árið 2016 gefi glögg yfirlit um árangur af rekstri samstæðunnar, stöðu hennar og þróun og lýsi helstu áhættuþáttum sem samstæðan býr við.

Stjórn og forstjóri staðfesta hér með samstæðuársreikninginn með undirritun sinni.

Reykjavík, 28. febrúar 2017.

Í stjórn félagsins:

Jónas Þór Guðmundsson

Jón Björn Hákonarson

Helgi Jóhannesson

Þórunn Sveinbjarnardóttir

Álfheiður Ingadóttir

Forstjóri:

Hörður Arnarson

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eigenda Landsvirkjunar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Landsvirkjunar fyrir árið 2016. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2016, efnahag hennar 31. desember 2016 og breytingu á handbæru fé á árinu 2016, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda hér að neðan. Við erum óháð Landsvirkjun í samræmi við alþjóðlegar siðareglur (IESBA Code) og settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði sem að okkar faglega mati hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi Landsvirkjunar árið 2016. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur við endurskoðun	Hvernig við endurskoðuðum megináherslur
Raforkusala	
Stærstur hluti tekna af raforkusölu Landsvirkjunar kemur frá iðnaði eða yfir 70%. Tekjurnar byggja á afhentu magni og samningsbundnum verðum sem eru háð ákveðnum skilyrðum. Vegna umfangs og breytileika í verðum teljum við að raforkusala til iðnaðar sé ein af megináherslum í endurskoðuninni.	Við endurskoðun okkar á raforkusölu til iðnaðar höfum við farið yfir það innra eftirlit sem til staðar er hjá Landsvirkjun við útreikning á tekjum og samþykktarferli við gerð tekjureikninga. Við höfum farið yfir útreikninga á einingaverðum meðal annars með því að fara yfir forsendur þeirra og borið saman við samningsákvæði og opinberar upplýsingar ásamt því að staðfesta að selt magn sé í samræmi við mælingar.
Virðismat aflstöðva	
Meðal rekstrarfjármuna eru aflstöðvar og er bókfært verð þeirra í árslok 2.928 milljónir USD. Eignirnar eru færðar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og virðisrýrnun.	Við fórum yfir virðisrýrnunarpróf stjórnenda á aflstöðvum. Við endurskoðunina fórum við yfir þá aðferðarfræði sem beitt er við virðisrýrnunarprófið og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við yfirferð okkar á virðisrýrnunarprófinu fórum við yfir helstu forsendur stjórnenda m.a.:
Virði aflstöðvanna er háð mati stjórnenda á væntum nýtingartíma þeirra og þar sem að þær eru stærsta eignin teljum við virðismat þeirra vera megináherslu við endurskoðun okkar.	<ul style="list-style-type: none">• Áætlanir sem þeir byggja á við útreikninga í virðisrýrnunarprófinu.• Hver vegin meðalarðsemi (WACC) er og með hvaða hætti hún er reiknuð og forsendur útreikninganna.
Að því er varðar mat á virði aflstöðvanna vísuð við í skýringu 8 um rekstrarfjármuni og skýringu 49 um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.	Við fórum yfir hvort útreikningar í virðisrýrnunarprófinu væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort að skýringar í ársreikningnum varðandi virðismat aflstöðvanna væru viðeigandi.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Virðismat flutningsvirkja

Flutningsvirki Landsnets, dótturfélags Landsvirkjunar sem eru hluti af samstæðureikningi Landsvirkjunar, eru færð samkvæmt endurmatsaðferð og nam bókfært verð þeirra í árslok 2016 631 milljón USD. Virðismat þeirra er háð mati stjórnenda og því teljum við það vera megináherslu við endurskoðun okkar

Endurmat er framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á rekstrarvirði eignanna. Mat á rekstrarvirði eignanna er byggt á sjóðstreymisgreiningu. Eignirnar voru endurmetnar í lok árs 2015 og er það mat stjórnenda að ekki séu forsendur til frekara endurmats á árinu 2016.

Að því er varðar mat á virði eignanna, vísun við að öðru leyti í skýringu 8 um rekstrarfjármuni og í skýringu 49 um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

Endurskoðun okkar beindist að mati stjórnenda á rekstrarvirði flutningsvirkja í árslok 2016. Við fórum yfir aðferðarfræði virðismatsins og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við fórum jafnframt yfir helstu forsendur stjórnenda fyrir matinu m.a.:

- Áætlanir sem byggt er á við útreikninga virðismatsins.
- Mat á veginni meðalarðsemi (WACC) og forsendur útreikninganna.

Við máttum hvort útreikningar virðismats væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort skýringar í ársreikningnum varðandi virðismatið væru viðeigandi.

Við höfum einnig yfirfarið mat stjórnenda á afskriftum flutningsvirkja sem og endurmat og hvort það samræmist alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Virðismat undirbúningskostnaðar

Bókfært verð eignfærðs undirbúningskostnaðar er að fjárhæð 141 milljón USD í árslok. Um er að ræða undirbúningskostnað vegna fyrirhugaðra framkvæmda.

Virði eignfærðs undirbúningskostnaðar byggist á áætluðum framtíðartekjum af eigninni og til að leggja mat á það gera stjórnendur virðisrýrnunarpróf. Virði undirbúningskostnaðarins er því háð mati stjórnenda og því teljum við það vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Að því er varðar mat á virði undirbúningskostnaðarins vísun við í skýringu 10 um óefnislegar eignir og í skýringu 50 um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

Við fórum yfir virðisrýrnunarpróf stjórnenda á undirbúningskostnaðinum. Við endurskoðunina fórum við yfir þá aðferðarfræði sem beitt er við virðisrýrnunarprófið og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við yfirferð okkar á virðisrýrnunarprófinu fórum við yfir helstu forsendur stjórnenda m.a.:

- Áætlanir sem þeir byggja á við útreikninga í virðisrýrnunarprófinu.
- Hver vegin meðalarðsemi (WACC) er og með hvaða hætti hún er reiknuð og forsendur útreikninganna.

Við fórum yfir hvort útreikningar í virðisrýrnunarprófinu væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort skýringar í ársreikningnum varðandi virðismat undirbúningskostnaðarins væru viðeigandi.

Við völdum einnig úrtak úr eignfærðum kostnaði á árinu og lögðum mat á hvort hann sé í samræmi við kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Aðrar upplýsingar

Stjórnendur bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela helstu upplýsingar, ársfjórðungsyfirlit, skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, stjórnarháttayfirlýsingu og ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Landsvirkjunar. Ef við á skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa Landsvirkjun upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissu er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvisandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits Landsvirkjunar.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi Landsvirkjunar.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflun fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álitum okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglanna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar veða þyngra en almannahagsmunir.

Reykjavík, 28. febrúar 2017.

Deloitte ehf.

Þorsteinn Pétur Guðjónsson
Endurskoðandi

Lárus Finnbogason
Endurskoðandi

Rekstrarreikningur árið 2016

	Skýr.	2016	2015
Rekstrartekjur			
Raforkusala		347.865	349.598
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði		4.890	10.956
Flutningstekjur		64.545	57.908
Aðrar tekjur		3.070	2.990
		<u>420.370</u>	<u>421.452</u>
Rekstrargjöld			
Orkusvið		134.094	126.310
Flutningskerfi		56.736	42.028
Almennar rannsóknir		10.144	13.449
Annar rekstrarkostnaður		36.227	33.699
		<u>237.201</u>	<u>215.486</u>
Rekstrarhagnaður	3	<u>183.169</u>	<u>205.966</u>
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur		3.323	3.473
Vaxtagjöld		(61.943)	(73.425)
Gjaldeyrismunur		(24.739)	44.190
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	30	21.164	(59.925)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða		(1.269)	5.466
	6	<u>(63.464)</u>	<u>(80.220)</u>
Áhrif hlutdeildarfélaganna	13	<u>(5.448)</u>	<u>(1.921)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt		114.257	123.825
Tekjuskattur	7	<u>(47.437)</u>	<u>(39.652)</u>
Hagnaður ársins		<u>66.820</u>	<u>84.173</u>
Skipting hagnaðar:			
Eigendur móðurfélags		71.394	73.445
Minnihluti í dótturfélögum		<u>(4.574)</u>	<u>10.728</u>
		<u>66.820</u>	<u>84.173</u>

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Yfirlit um heildarafkomu árið 2016

	2016	2015
Hagnaður ársins	66.820	84.173
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning:		
Lífeyrisskuldbinding að frádregnum tekjuskatti, breyting	(3.110)	(1.795)
Endurmat flutningsvirkja	0	180.737
Reiknaður tekjuskattur af endurmati flutningsvirkja	0	(36.147)
Aðrir liðir	0	(50)
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning:		
Þýðingarmunur vegna dóttur- og hlutdeildarfélaga	2.023	(3.980)
Rekstrarliðir færðir á eigið fé samtals	(1.087)	138.765
Heildarhagnaður ársins	<u>65.733</u>	<u>222.938</u>
Skipting heildarhagnaðar:		
Eigendur móðurfélags	70.008	162.185
Minnihluti í dótturfélögum	(4.275)	60.753
	<u>65.733</u>	<u>222.938</u>

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Efnahagsreikningur 31. desember 2016

Eignir	Skýr.	2016	2015
Fastafjármunir			
Rekstrarfjármunir	8	3.614.704	3.685.410
Rekstrarfjármunir í byggingu	9	282.318	134.146
Undirbúningskostnaður	10	141.401	141.799
Aðrar óefnislegar eignir	10	48.701	48.469
Afleiðusamningar	12	9.528	2.915
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	13	10.619	13.401
Aðrar langtímaeignir	14	150	5.795
Skatteign	7	0	34.733
Fastafjármunir samtals		<u>4.107.421</u>	<u>4.066.668</u>
Veltufjármunir			
Birgðir	16	5.101	4.582
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	17	72.599	64.472
Afleiðusamningar	12	3.209	6.854
Handbært fé	18	144.534	142.127
Veltufjármunir samtals		<u>225.443</u>	<u>218.035</u>
Eignir samtals		<u>4.332.864</u>	<u>4.284.703</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Eigendaframlög	19	586.512	586.512
Endurmatsreikningur	20	175.712	182.553
Bundin hlutdeild	20	1.039	0
Pýðingarmunur	20	(41.120)	(42.844)
Annað eigið fé		1.138.169	1.076.224
Eigið fé eigenda móðurfélagsins		<u>1.860.312</u>	<u>1.802.445</u>
Hlutdeild minnihluta		108.776	114.189
Eigið fé samtals		<u>1.969.088</u>	<u>1.916.634</u>
Langtímaskuldir			
Vaxtaberandi skuldir	21	1.883.049	1.890.556
Lífeyrisskuldbindingar	23	35.383	27.663
Tekjuskattsskuldbinding	7	54.517	57.553
Skuldbindingar vegna niðurrifs	24	7.023	6.997
Fyrirfram innheimtar tekjur		2.862	2.936
Afleiðusamningar	12	33.690	67.044
		<u>2.016.524</u>	<u>2.052.749</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	25	82.753	58.342
Vaxtaberandi skuldir	22	221.982	236.982
Tekjuskattur til greiðslu	7	14.121	7.895
Afleiðusamningar	12	28.396	12.101
		<u>347.252</u>	<u>315.320</u>
Skuldir samtals		<u>2.363.776</u>	<u>2.368.069</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>4.332.864</u>	<u>4.284.703</u>

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Eiginfjárfirlit árið 2016

	Eigenda- framlög	Endurmats- reikningur	Bundin hlutdeild	Þýðingar- munur	Annað eigið fé	Eigið fé eigenda móðurfélags	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
Breytingar á eigin fé 2015								
Eigið fé 1. janúar 2015.....	586.512	91.845	0	(39.786)	1.012.718	1.651.289	53.435	1.704.724
Endurmat flutningsvirkja		116.991				116.991	63.746	180.737
Tekjuskattsáhrif endurmats		(23.398)				(23.398)	(12.749)	(36.147)
Þýðingarmunur				(3.058)		(3.058)	(922)	(3.980)
Aðrir liðir						0	(50)	(50)
Lífeyrisskuldbinding, br.....					(1.795)	(1.795)		(1.795)
Hagnaður ársins.....					73.445	73.445	10.728	84.173
Heildarhagnaður ársins.....		93.593	0	(3.058)	71.650	162.185	60.753	222.938
Upplausn endurmats færð á annað eigið fé.....		(2.885)			2.885	0	0	0
Arður til eigenda.....					(11.029)	(11.029)	0	(11.029)
Eigið fé 31. desember 2015.....	586.512	182.553	0	(42.844)	1.076.224	1.802.445	114.189	1.916.634
Breytingar á eigin fé 2016								
Eigið fé 1. janúar 2016	586.512	182.553	0	(42.844)	1.076.224	1.802.445	114.189	1.916.634
Þýðingarmunur				1.724		1.724	299	2.023
Lífeyrisskuldbinding, br.....					(3.110)	(3.110)		(3.110)
Hagnaður ársins					71.394	71.394	(4.574)	66.820
Heildarhagnaður ársins		0	0	1.724	68.284	70.008	(4.275)	65.733
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutd.félaga millif.....			1.039		(1.039)	0	0	0
Upplausn endurmats færð á annað eigið fé.....		(6.841)			6.841	0	0	0
Arður til eigenda.....					(12.141)	(12.141)	(1.138)	(13.279)
Eigið fé 31. desember 2016	586.512	175.712	1.039	(41.120)	1.138.169	1.860.312	108.776	1.969.088

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Sjóðstreymisýfirlit árið 2016

	2016	2015
Rekstrarhreyfingar		
Rekstrarhagnaður	183.169	205.966
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:		
Afskriftir og virðisryrnun	118.571	115.554
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(1.356)	(963)
Skuldbinding vegna niðurrifs, breyting	26	659
Aðrar breytingar	(135)	(71)
Veltufé frá rekstri án fjármagnsliða	300.275	321.145
Rekstartengdar eignir, breyting	(7.981)	10.620
Rekstartengdar skuldir, breyting	3.105	3.128
Handbært fé frá rekstri án fjármagnsliða	295.399	334.893
Innborgaðar vaxtatekjur	2.016	3.464
Greidd vaxtagjöld og gjaldeyrismunur	(58.870)	(83.870)
Greiddir skattar	(8.718)	(5.532)
Handbært fé frá rekstri	229.827	248.955
Fjárfestingarhreyfingar		
Aflstöðvar í rekstri	(14.205)	(7.983)
Aflstöðvar í byggingu	(102.632)	(28.509)
Fjárfesting í flutningsvirkjum	(45.208)	(29.517)
Virkjunarundirbúningur	(6.831)	(9.546)
Keypt hlutabréf	(106)	(106)
Innborgaður arður frá hlutdeildarfélagi	12	84
Aðrar fjárfestingar	(6.627)	(5.830)
Seldar eignir	2.048	316
Aðrar kröfur, breyting	1.272	3.605
Fjárfestingarhreyfingar	(172.277)	(77.486)
Fjármögnunarhreyfingar		
Greiddur arður til eigenda	(13.279)	(11.029)
Lántökur	241.480	108.534
Afborganir langtímalána	(288.842)	(332.970)
Gjaldmiðlaskiptasamningar	1.336	0
Fjármögnunarhreyfingar	(59.305)	(235.465)
Breyting á handbæru fé	(1.755)	(63.996)
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	4.162	(947)
Handbært fé í ársbyrjun	142.127	207.070
Handbært fé í árslok	144.534	142.127

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Almennar upplýsingar

1. Landsvirkjun

Landsvirkjun er sameignarfyrtæki sem er með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Háaleitisbraut 68, Reykjavík. Landsvirkjun starfar á grundvelli laga nr. 42/1983 um fyrirtækið. Tilgangur fyrirtækisins er að stunda starfsemi á orkusviði. Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðuársreikning fyrirtækisins og dótturfélaga þess (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Stjórn fyrirtækisins staðfesti ársreikninginn 28. febrúar 2017.

Skýring nr. 40 inniheldur upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar og breytingar á þeim á árinu.

b. Matsaðferðir

Reikningsskilin byggja á upphaflegu kostnaðarverði, að því undanskildu að eftirfarandi eignir og skuldir eru metnar á gangvirði; afleiðusamningar, veltufjáreignir og eignarhlutar í öðrum félögum. Rekstrarfjármunir til sölu og eignasamstæður til ráðstöfunar eru færðar á bókfærðu verði eða gangvirði, hvoru sem lægra reynist. Rekstrarfjármunir dótturfélaganna Landsnets hf. og Orkufjarskipta hf. eru skráðir á endurmetnu kostnaðarverði. Flutningsvirki dótturfélagsins Landnets hf. voru endurmetin á árinu 2015 sbr. skýringu 8.

c. Framsetningar- og starfrækslugjaldmiðill

Reikningsskilin eru birt í Bandaríkjadöllum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum Bandaríkjadala nema að annað sé tekið fram.

d. Mat stjórnenda í reikningsskilum

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mat stjórnenda og ákvarðanir teknar við beitingu reikningsskilaaðferða sem hafa veruleg áhrif á ársreikninginn er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýringar nr. 8 og 49 rekstrarfjármunir
- skýringar nr. 10 og 50 óefnislegar eignir
- skýringar nr. 12, 28, 30, 31, 32 afleiðusamningar
- skýringar nr. 7 og 48 tekjuskattur
- skýring nr. 23 lífeyrisskuldbindingar

Skýringar, frh.:

2. Grundvöllur reikningsskilanna frh.:

e. Ákvörðun gangvirðis

Reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar geta krafist mats á gangvirði, bæði vegna fjármálagerninga og annarra eigna og skulda.

Að svo miklu leyti sem hægt er notar samstæðan markaðsupplýsingar við ákvörðun gangvirðis en liggja slíkar upplýsingar ekki fyrir er byggt á mati stjórnenda.

Í tilfelli afleiða annarra en innbyggðra afleiða eru upplýsingar frá mótaðilum, þar sem við á, nýttar við ákvörðun gangvirðis. Fjárstýring leggur þá eigið mat til samanburðar og sannreynir að matið uppfylli kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir.

Gangvirðið er flokkað eftir stigskiptu kerfi á grundvelli þeirra forsendna sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi stigum:

- Stig 1: Uppgefið verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.
- Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleidd af verði).
- Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að afla á markaði.

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis tilheyra mismunandi stigum, þá er gangvirðið allt fært í lægsta stig.

Verði breyting á flokkun gangvirðis á reikningsskilatímabilinu á sér stað tilfærsla um stig í lok þess tímabils.

Nánari upplýsingar um forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í eftirfarandi skýringum.

- skýring nr. 12 afleiðusamningar
- skýring nr. 30 innbyggðar afleiður
- skýring nr. 35 langtímalán
- skýring nr. 49 rekstrarfjármunir

3. Starfspáttayfirlit

Starfspáttayfirlit eru birtar eftir eðli rekstrar og byggja á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Starfspáttayfirlit samstæðu Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

Orkuvinnsla

Undir starfspáttayfirlitum orkuvinnslu fellur starfsemi móðurfélagsins, en tilgangur Landsvirkjunar samkvæmt lögum er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Orkuvinnsla Landsvirkjunar byggist á vatnsafla og jarðhita. Landsvirkjun selur alla raforku sína á Íslandi, annars vegar í heildsölu til raforkusmásla og hins vegar beint til orkufreks iðnaðar. Jafnframt fellur starfsemi Icelandic Power Insurance Ltd. undir þennan starfspátt. Hlutverk Icelandic Power Insurance Ltd. er að annast tryggingar aflstöðva Landsvirkjunar.

Orkuflutningur

Undir starfspáttayfirlitum orkuflutningur fellur starfsemi Landsnets hf., sem var stofnað í ágúst 2004 á grundvelli raforkulaga sem Alþingi samþykkti á vormánuðum 2003. Hlutverk Landsnets hf. er að annast flutning raforku og kerfisstjórnun innanlands samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga, nr. 65/2003 og er því óheimilt að stunda aðra starfsemi en þá sem því er nauðsynleg til að geta rækt skyldur sínar samkvæmt raforkulögum.

Aðrir starfspáttayfirlit

Undir aðra starfspáttayfirlitum er færð starfsemi félaganna Orkufjarskipta hf. og Landsvirkjunar Power ehf., ásamt dótturfélagi þess síðarnefnda. Hlutverk Orkufjarskipta hf. er að eiga og reka öryggisfjarskiptakerfi sem hluthöfum er nauðsynlegt vegna reksturs raforkukerfa þeirra á landsvísi og leigja aðgang að því sem tók eru á og lög heimila. Landsvirkjun Power ehf. sér um sölu á ráðgjöf, tæknilegri og rekstrarlegri, til þriðja aðila og störf að almennum rannsóknnum, virkjunarrannsóknnum og framkvæmdum fyrir Landsvirkjun og tengd félög.

Skýringar, frh.:

3. Starfspáttayfirlit frh.:

Nánast öll starfsemi samstæðunnar er á Íslandi.

Rekstrarstarfspættir árið 2016	Orkuvinnsla	Orkuflutningur	Aðrir starfspættir	Jöfnunar-færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	353.961	64.910	1.499	0	420.370
Tekjur innan samstæðu	14.904	64.832	4.294	(84.030)	0
Tekjur starfspáttu	368.865	129.742	5.793	(84.030)	420.370
Rekstrargjöld starfspáttu	(147.951)	(50.602)	(4.107)	84.030	(118.630)
EBITDA	220.914	79.140	1.686	0	301.740
Afskriftir og virðisrýrnun	(88.501)	(29.450)	(1.032)	412	(118.571)
Afkoma starfspáttu, EBIT	132.413	49.690	654	412	183.169
Eignir starfspáttu 2016	3.975.620	764.155	21.346	(438.877)	4.322.244
Eignarhlutir í hluteldarfélagum	10.395	6.662	225	(6.663)	10.619
Eignir samtals 2016	3.986.015	770.817	21.571	(445.540)	4.332.864
Starfspáttaskuldir 2016	2.106.828	462.407	4.462	(209.921)	2.363.776
Skuldir samtals 2016	2.106.828	462.407	4.462	(209.921)	2.363.776
Fjárfestingar	125.486	48.243	1.775	0	175.504
Rekstrarstarfspættir árið 2015					
Tekjur frá þriðja aðila	360.819	58.395	2.238	0	421.452
Tekjur innan samstæðu	16.532	64.340	3.453	(84.325)	0
Tekjur starfspáttu	377.351	122.735	5.691	(84.325)	421.452
Rekstrargjöld starfspáttu	(135.530)	(44.415)	(4.312)	84.325	(99.932)
EBITDA	241.821	78.320	1.379	0	321.520
Afskriftir og virðisrýrnun	(92.868)	(22.164)	(935)	413	(115.554)
Afkoma starfspáttu, EBIT	148.953	56.156	444	413	205.966
Eignir starfspáttu 2015	4.011.643	788.999	17.924	(547.264)	4.271.302
Eignarhlutir í hluteldarfélagum	13.072	5.610	329	(5.610)	13.401
Eignir samtals 2015	4.024.715	794.609	18.253	(552.874)	4.284.703
Starfspáttaskuldir 2015	2.203.621	470.852	3.701	(310.105)	2.368.069
Skuldir samtals 2015	2.203.621	470.852	3.701	(310.105)	2.368.069
Fjárfestingar	47.417	33.044	924	0	81.385

4. Heildarfjöldi starfsmanna

Heildarfjöldi starfsmanna greinist þannig:	2016	2015
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	450	427
Fjöldi stöðugilda miðað við heilsársstörf í árslok	402	378

5. Heildarlaun starfsmanna

Heildarlaun starfsmanna greinast þannig:		
Laun	44.151	36.755
Iðgjaldatengd lífeyrisiðgjöld	5.762	4.638
Réttindatengd lífeyrisiðgjöld	2.218	1.582
Önnur breyting lífeyrisskuldbindingar	(1.356)	(963)
Önnur launatengd gjöld	4.323	3.591
	55.098	45.603

Skýringar, frh.:

5. Heildarlaun starfsmanna frh.:

	2016	2015
Laun og launatengd gjöld skiptast þannig í rekstrarreikningi:		
Orkusvið	18.131	14.717
Flutningskerfi	10.605	9.321
Annar rekstrarkostnaður	26.362	21.564
	<u>55.098</u>	<u>45.603</u>

Laun stjórnna, forstjóra, aðstoðarforstjóra og framkvæmdastjóra greinast þannig:

Laun stjórnar móðurfélags	127	104
Laun stjórnna tveggja dótturfélaga (sami fjöldi 2015)	103	87
Laun og hlunnindi forstjóra móðurfélags	204	167
Laun fimm framkvæmdastjóra og aðstoðarforstjóra (sami fjöldi 2015)	1.354	1.151
Laun og hlunnindi forstjóra og 6 framkv.stj. dótturfélaga (sami fjöldi í árslok 2015) ...	1.124	692

6. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:

Vaxtatekjur	<u>3.323</u>	<u>3.473</u>
Vaxtagjöld	(58.647)	(63.826)
Ábyrgðargjald	(9.025)	(10.322)
Verðbætur	(4.306)	(4.549)
Eignfært á nýbyggingar	10.035	5.272
Vaxtagjöld samtals	<u>(61.943)</u>	<u>(73.425)</u>
Innleystur gjaldeyrismunur	(1.425)	(3.467)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(23.314)	47.657
Gjaldeyrismunur samtals	<u>(24.739)</u>	<u>44.190</u>
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	<u>21.164</u>	<u>(59.925)</u>
Gangvirðisbreyting annarra afleiðusamninga	(1.269)	5.466
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) samtals	<u>(63.464)</u>	<u>(80.220)</u>

Eignfærður fjármagnskostnaður nam 4,4% (2015: 5%) af bundnu fé í mannvirkjum í byggingu á árinu 2016 og 6,5% (2015: 5,7%) af bundnu fé í flutningsvirkjum í byggingu.

Skýringar, frh.:

7. Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstri greinist þannig:	2016	2015
Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar	(31.697) (65.857)
Tekjuskattur til greiðslu	(14.121) (7.895)
Tekjuskattur af rekstrarliðum færðum meðal annarrar heildarafkomu	(1.749)	35.137
Gengis- og þýðingarmunur	149	22
Breytingar vegna dótturfélaga	(20) (1.060)
Gjaldfærður tekjuskattur	(47.437) (39.652)

Virkt skatthlutfall	2016	2015
Hagnaður ársins	66.820	84.173
Tekjuskattur ársins	47.437	39.652
Hagnaður fyrir tekjuskatt	114.257	123.825
Tekjuskattur skv. gildandi skatthlutfalli móðurfélags	36,0% 41.132	36,0% 44.577
Áhrif mismunandi skatthlutfalla innan samstæðu	2,0% 2.278	(5,2%) (6.406)
Óskattskyldir liðir	1,9% 2.207	0,7% 904
Aðrir liðir	1,6% 1.819	0,5% 576
Virkur tekjuskattur	41,5% 47.437	32,0% 39.652

Tekjuskattur af rekstrarliðum færður meðal annarrar heildarafkomu greinist þannig:	2016	2015
Tekjuskattur færður á lífeyrisskuldbindingu sem færð er meðal heildarafkomu	(1.749) (1.010)
Tekjuskattur vegna endurmats fastafjármuna dótturfélags	0	36.147
	(1.749)	35.137

Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar á árinu greinist þannig:

	Skatteign		Tekjuskattsskuldbinding	
	2016	2015	2016	2015
Staða í ársbyrjun	34.733	65.012	(57.553) (21.975)
Breyting á tímabundnum mismun	(23.247) (20.455)	3.100 (36.123)
Breyting á yfirfæranlegu tapi	(11.486) (9.480)	85	87
Gengis- og þýðingarmunur	0 (344)	(149)	458
Staða í árslok	0	34.733	(54.517) (57.553)

Skatteign / tekjuskattsskuldbinding samstæðunnar skiptist þannig:

Yfirfæranlegt skattalegt tap	0	11.486	218	111
Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	0	12.127	(77.405) (58.840)
Afleiðusamningar	0	19.510	12.348	0
Aðrir liðir	0 (8.390)	10.322	1.176
Staða í árslok	0	34.733	(54.517) (57.553)

Yfirfæranlegt skattalegt tap samstæðunnar er nýtanlegt í tíu ár frá myndun þess og greinist þannig:

Yfirfæranlegt tap ársins 2009, nýtanlegt til ársins 2019	0	10.924
Yfirfæranlegt tap ársins 2010, nýtanlegt til ársins 2020	0	866
Yfirfæranlegt tap ársins 2011, nýtanlegt til ársins 2021	0	851
Yfirfæranlegt tap ársins 2012, nýtanlegt til ársins 2022	0	8.795
Yfirfæranlegt tap ársins 2013, nýtanlegt til ársins 2023	17	15
Yfirfæranlegt tap ársins 2014, nýtanlegt til ársins 2024	128	10.551
Yfirfæranlegt tap ársins 2015, nýtanlegt til ársins 2025	492	482
Yfirfæranlegt tap ársins 2016, nýtanlegt til ársins 2026	455	-
Yfirfæranlegt tap í árslok	1.091	32.484

Skatteign vegna yfirfæranlegs skattalegs taps er færð til eignar þar sem það er mat stjórnenda að undirliggjandi rekstur muni skila skattskyldum hagnaði á næstu reikningsskilatímabilum. Yfirfæranlegt skattalegt tap er fært í íslenskum krónum og því hefur gengi Bandaríkjadalrs áhrif á hvert yfirfæranlegt tap er í lok hvers árs.

Skýringar, frh.:

8. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Aflstöðvar	Flutnings- virki	Fjarskipta- búnaður	Aðrar eignir	Samtals
Kostnaðarverð					
Staða 1.1.2015	5.056.462	615.108	19.630	70.292	5.761.492
Áhrif gengisbreytinga	0	(9.416)	(395)	(682)	(10.493)
Endurmat flutningsvirkja	0	242.562	0	0	242.562
Viðbætur á árinu	8.044	6.086	742	1.969	16.841
Flutt af mannvirkjum í byggingu	0	8.498	0	0	8.498
Selt og aflagt	0	0	(20)	(900)	(920)
Staða 31.12.2015	5.064.506	862.838	19.957	70.679	6.017.980
Áhrif gengisbreytinga	0	0	3.079	40	3.119
Viðbætur á árinu	14.926	4.467	1.628	2.221	23.242
Flutt af mannvirkjum í byggingu	0	21.678	0	0	21.678
Selt og aflagt	0	0	(11)	(1.250)	(1.261)
Staða 31.12.2016	5.079.432	888.983	24.653	71.690	6.064.758
Afskriftir og virðisrýrnun					
Staða 1.1.2015	1.978.955	149.506	5.812	27.557	2.161.830
Endurmat flutningsvirkja	0	64.923	0	0	64.923
Áhrif gengisbreytinga	0	(2.761)	(104)	(184)	(3.049)
Afskriftir ársins	86.342	19.237	939	3.086	109.604
Selt og aflagt	0	0	(18)	(720)	(738)
Staða 31.12.2015	2.065.297	230.905	6.629	29.739	2.332.570
Áhrif gengisbreytinga	0	0	1.058	2	1.060
Afskriftir ársins	86.363	27.272	1.042	2.866	117.543
Selt og aflagt	0	0	0	(1.119)	(1.119)
Staða 31.12.2016	2.151.660	258.177	8.729	31.488	2.450.054
Bókfært verð					
1.1.2015	3.077.507	465.602	13.818	42.735	3.599.661
31.12.2015	2.999.209	631.933	13.328	40.940	3.685.410
31.12.2016	2.927.772	630.806	15.924	40.202	3.614.704
Bókfært verð án endurmats					
1.1.2015	3.077.507	362.561	13.084	42.735	3.495.887
31.12.2015	2.999.209	355.696	12.719	40.940	3.408.564
31.12.2016	2.927.772	367.655	15.305	40.202	3.350.934

Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna fyrirtækisins sem metnar eru í fasteignamati nam 426 milljónum USD í árslok 2016 (2015: 330 milljónir USD). Váttryggingafjárhæð eigna fyrirtækisins er 4.607 milljón USD (2015: 4.731 milljónir USD) og viðlagatrygging 996 milljónir USD (2015: 850 milljónir USD).

Skýringar, frh.:

8. Rekstrarfjármunir frh.:

Forsendur endurmats rekstrarfjármuna

Í samræmi við heimild í alþjóðlegum reikningsskilastaðli voru flutningsvirki og fjarskiptabúnaður samstæðunnar endurmetin á árinu 2008 og línur og tengivirki Landsnets hf. í lok árs 2015. Við endurmatið var beitt tvenns konar aðferðum. Annars vegar var litið til áætlaðs endurbyggingarkostnaðar flutningskerfisins, sem var metinn af óháðum sérfræðingum í ársbyrjun 2015 og framreiknaður til ársloka 2015. Hins vegar var lagt mat á rekstrarvirði með sjóðstreymisgreiningu. Matstímabilið var frá 2016 til 2025 og eftir það reiknað framtíðarvirði rekstrar. Endurmatið var byggt á rekstrarvirði núverandi eigna og gert ráð fyrir að fjárfestingar myndu jafngilda afskriftum núverandi eignastofns. Núvirðing framtíðarsjóðstreymis var byggð á veginni meðalarðsemi (WACC) sem Landsneti hf. er útlutað fyrir stórnotendur og dreifiveitur. Endurmatið fellur undir stig 3 í stigveldi gangvirðis.

9. Rekstrarfjármunir í byggingu

Rekstrarfjármunir í byggingu greinast þannig:	2016	2015
Staða 1.1.	134.146	6.377
Áhrif gengisbreytinga	0	160
Flutt af undirbúningskostnaði	8.090	78.846
Viðbætur á árinu	161.760	57.261
Flutt á rekstrarfjármuni	(21.678)	(8.498)
Staða 31.12.	282.318	134.146

10. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir

Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir greinast þannig:

	Eignfærður undirbúnings- kostnaður	Vatns- og jarðhita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2015	288.179	45.611	9.038	342.828
Áhrif gengisbreytinga	(254)	0	(75)	(329)
Viðbætur á árinu	13.290	0	647	13.937
Flutt á rekstrarfjármuni í byggingu	(83.907)	0	0	(83.907)
Selt og aflagt	0	0	(302)	(302)
Staða 31.12.2015	217.308	45.611	9.308	272.227
Viðbætur á árinu	7.961	0	991	8.952
Flutt á rekstrarfjármuni í byggingu	(8.090)	0	0	(8.090)
Selt og aflagt	0	0	(267)	(267)
Staða 31.12.2016	217.179	45.611	10.032	272.822
Afskriftir og virðisrýrnun				
Staða 1.1.2015	75.385	0	6.105	81.490
Áhrif gengisbreytinga	(71)	0	(46)	(117)
Afskriftir á árinu	0	0	693	693
Virðisrýrnun á árinu	5.257	0	0	5.257
Selt og aflagt	0	0	(302)	(302)
Flutt á rekstrarfjármuni í byggingu	(5.061)	0	0	(5.061)
Staða 31.12.2015	75.510	0	6.450	81.960
Afskriftir á árinu	0	0	759	759
Virðisrýrnun á árinu	269	0	0	269
Selt og aflagt	0	0	(267)	(267)
Staða 31.12.2016	75.779	0	6.942	82.721

Skýringar, frh.:

10. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir frh.:

Bókfært verð

1.1.2015	212.794	45.611	2.935	261.340
31.12.2015	141.799	45.611	2.858	190.269
31.12.2016	141.401	45.611	3.090	190.102

Undirbúningskostnaður er yfirfarinn á hverju ári af stjórnendum og athugað er hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Við mat á hugsanlegri virðisrýrnun var byggt á spá móðurfélagsins um vænt sjóðstreymi yfir afskriftartíma eignanna. Við matið var vænt sjóðstreymi núvirt með 5,3% (2015: 5,0%) veginni meðalávöxtunakröfu. Ef stjórnendur telja að virðisrýrnun hafi orðið er sá undirbúningskostnaður færður til gjalda sem virðisrýrnun.

11. Afskriftir og virðisrýrnun

Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar sundurliðast þannig:	2016	2015
Aflstöðvar	86.363	86.342
Flutningsvirki	27.272	19.237
Fjarskiptabúnaður	1.042	939
Aðrar eignir	2.866	3.086
Afskrift eigna í rekstri	117.543	109.604
Virðisrýrnun á undirbúningskostnaði	269	5.257
Afskriftir hugbúnaðar	759	693
	<u>118.571</u>	<u>115.554</u>
Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar skiptast þannig á rekstrarliði:		
Orkusvið	87.236	87.100
Flutningskerfi	28.241	20.905
Almennar rannsóknir	0	4.486
Annar rekstrarkostnaður	3.094	3.063
	<u>118.571</u>	<u>115.554</u>

12. Afleiðusamningar

Afleiðusamningar í efnahagsreikningi sundurliðast þannig:

Eignir:

Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	4.858	3.047
Álvarnir	2.854	6.722
Gjaldmiðlaskiptasamningar	5.025	0
	<u>12.737</u>	<u>9.769</u>

Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:

Langtímahluti afleiðusamninga	9.528	2.915
Skammtímahluti afleiðusamninga	3.209	6.854
	<u>12.737</u>	<u>9.769</u>

Skuldir:

Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	35.908	55.261
Álvarnir	2.651	1.755
Gjaldmiðlaskiptasamningar	20.164	14.929
Vaxtaskiptasamningar	3.363	7.200
	<u>62.086</u>	<u>79.145</u>

Skýringar, frh.:

12. Afleiðusamningar frh.:

	2016	2015
Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:		
Langtímahluti afleiðusamninga	33.690	67.044
Skammtímahluti afleiðusamninga	28.396	12.101
	<u>62.086</u>	<u>79.145</u>

Í skýringu nr. 30 er gerð grein fyrir forsendum við mat á gangvirði innbyggðra afleiða.

Gangvirði afleiða annarra en innbyggðra afleiða er byggt á mati Landsvirkjunar og uppgefnu mati mótaðila þar sem við á og er þá sannreynt af fjárstýringu með samanburðarútreikningum byggðum á markaðsgögnum.

13. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum sem færðir eru samkvæmt hlutdeildaraðferð eru eftirfarandi:

	2016		
	Eignar- hlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Farice ehf., Kópavogur	33,2%	(5.339)	9.999
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	35,4%	21	381
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	(4)	15
LP-Verkis, Georgía	40,0%	10	47
Hecla SAS, Frakkland	28,5%	(136)	177
		<u>(5.448)</u>	<u>10.619</u>

	2015		
	Eignar- hlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Farice ehf., Kópavogur	28,9%	(1.952)	12.842
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	34,9%	24	214
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	(17)	16
Hecla SAS, Frakkland	28,5%	24	329
		<u>(1.921)</u>	<u>13.401</u>

14. Aðrar langtímaeignir

	2016	2015
Aðrar langtímaeignir sundurliðast þannig:		
Eignarhlutir í öðrum félögum	150	128
Langtímakröfur	0	5.667
	<u>150</u>	<u>5.795</u>

15. Dótturfélög Landsvirkjunar

Dótturfélög Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

	Eignarhlutur	
Icelandic Power Insurance Ltd., Bermuda	100,0%	100,0%
Landsnet hf., Reykjavík	64,7%	64,7%
Landsvirkjun Power ehf., Reykjavík	100,0%	100,0%
Orkufjarskipti hf., Reykjavík	100,0%	100,0%

16. Birgðir

Birgðir greinast þannig:

Varahlutir og rekstrarvörubirgðir	5.101	4.582
	<u>5.101</u>	<u>4.582</u>

Skýringar, frh.:

17. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	2016	2015
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:		
Viðskiptakröfur	60.512	52.808
Aðrar skammtímakröfur	12.087	11.664
	<u>72.599</u>	<u>64.472</u>

Í árslok 2016 voru 85% viðskiptakrafna yngri en 30 daga (2015: 95%).

18. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig:

Bankainnstæður	141.568	91.712
Markaðsverðbréf	2.966	50.415
	<u>144.534</u>	<u>142.127</u>

19. Eigið fé

Móðurfélagið er sameignarfyrtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í félaginu og Eignarhlutir ehf. 0,1%. Eignarhlutir ehf. eru í eigu ríkissjóðs. Landsvirkjun er sjálfstæður skattaðili. Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok 2016 var 45,4%, en var 44,7% í árslok 2015.

20. Endurmatsreikningur, þýðingarmunur og bundin hlutdeild

Endurmatsreikningur samanstendur af endurmati flutningsvirkja og fjarskiptabúnaðar að teknu tilliti til skattáhrifa. Þýðingarmunur er gengismunur sem er tilkominn vegna þess að dóttur- og hlutdeildarfélög Landsvirkjunar eru með aðra starfrækslummynt en móðurfélagið. Bundin hlutdeild er hlutdeild í hagnaði þeirra dóttur- og hlutdeildarfélaga sem skiluðu hagnaði á árinu að frádragnum mótteknum arði.

21. Skuldir

Vaxtaberandi langtímaskuldir greinast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Loka- gjaldldagi	2016 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar	2015 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar
Skuldir í ISK	2017-2034	3,8%	269.815	3,8%	230.643
Skuldir í CHF	2017-2022	0,0%	31.661	0,0%	38.364
Skuldir í EUR	2017-2026	0,6%	483.486	0,6%	548.376
Skuldir í USD	2017-2035	2,9%	1.320.069	2,4%	1.310.155
			<u>2.105.031</u>		<u>2.127.538</u>
Afborganir næsta árs			(221.982)		(236.982)
Skuldir til langs tíma samtals			<u>1.883.049</u>		<u>1.890.556</u>

Vaxtakjör af lánnum móðurfélags voru í árslok frá 0,0-5,6%. Að jafnaði voru nafnvextir á árinu 3,3% (2015:3,3%) að teknu tilliti til ríkisábyrgðagjalds.

Ábyrgðagjald er reiknað samkvæmt lögum um ríkisábyrgðir nr. 121/1997.

Skýringar, frh.:

22. Afborganir langtímaskulda

Samkvæmt lánasamningum eru afborganir langtímaskulda eftirfarandi:

	2016	2015
2016	-	236.982
2017	221.982	226.566
2018	274.547	324.791
2019	183.256	184.594
2020	304.833	266.876
2021	205.636	-
Síðar	914.777	887.729
	<u>2.105.031</u>	<u>2.127.538</u>

23. Lífeyrisskuldbindingar

Skuldbinding fyrirtækisins til greiðslu verðbóta á eftirlaun lífeyrisþega sem réttindi eiga hjá lífeyrissjóðum ríkis- og bæjarstarfsmanna nam 35,4 milljónum USD í árslok 2016 samkvæmt mati tryggingastærðfræðings, en við útreikningana er miðað við áætlaðar launa- og verðlagsbreytingar í framtíðinni. Vextir umfram hækkun verðlags eru taldir 3,5% og hækkun launa umfram hækkun verðlags er metin 1,5% á ári til jafnaðar. Forsendur um lífslíkur og dánartíðni eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Lífeyrisaldur er reiknaður 68 ár hjá þeim sjóðfélögum sem eru virkir, en 65 ár fyrir þá sjóðfélaga sem látið hafa af störfum og eiga geymd réttindi. Er þetta í samræmi við viðmiðanir hjá Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins.

Breyting skuldbindingar greinist þannig:	2016	2015			
Staða 1.1.	27.663	26.345			
Gjaldfært á árinu	825	610			
Greitt á árinu	(2.181)	(1.573)			
Tryggingafræðileg breyting	4.859	2.805			
Áhrif gengisbreytinga	4.217	(524)			
Staða 31.12.	<u>35.383</u>	<u>27.663</u>			
Lífeyrisskuldbinding 5 ára yfirlit:	2016	2015	2014	2013	2012
Núvirði skuldbindingar	35.383	27.663	26.345	27.007	23.228

24. Skuldbinding vegna niðurrifs

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:

	2016	2015
Staða 1.1.	6.997	6.460
Bakfærsla núvirðingar á árinu	26	659
Áhrif gengisbreytinga	0	(122)
Staða 31.12.	<u>7.023</u>	<u>6.997</u>

Í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla skal stofnverð rekstrarfjármuna innifela áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður háspennulína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um nýtingartíma. Á móti hefur verið færð skuldbinding meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni sem nemur núvirðingu.

Skýringar, frh.:

25. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	2016	2015
Viðskiptaskuldir	45.662	24.708
Áfallnir vextir	16.846	14.229
Aðrar skammtímaskuldir	20.245	19.404
	<u>82.753</u>	<u>58.342</u>

26. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Eigendur, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, lykilstjórnendur og félag og stofnanir í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar fyrirtækisins.

Viðskipti við tengda aðila	2016	2015
<i>Aðrar tekjur</i>		
Hlutdeildarfélag	80	29
<i>Vaxtatekjur</i>		
Hlutdeildarfélag	925	0
<i>Kostnaður</i>		
Hlutdeildarfélag	0	0
<i>Krafa</i>		
Hlutdeildarfélag	80	0

Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila. Ekki eru tilgreind sérstaklega viðskipti við ríkissjóð eða félag og stofnanir í hans eigu en þau viðskipti eru eins og um ótengda aðila væri að ræða. Samstæðan nýtir sér undanþágu frá skýringarkröfum IAS 24 þar sem móðurfélagið er í ríkiseigu. Sjá nánar í skýringu 19.

27. Þóknun til endurskoðenda

Þóknun til endurskoðenda samstæðunnar á árinu 2016 nam 263 þúsundum USD (2015: 283 þúsundum USD) þar af 173 þúsund USD (2015: 156 þúsund USD) vegna endurskoðunar á ársreikningi.

28. Áhættustýring

Stjórn Landsvirkjunar hefur samþykkt áhættustýringarstefnu sem byggir á eftirfarandi þáttum:

- Að áhætta sé skilgreind og uppruni hennar þekktur
- Að notaðar séu viðurkenndar aðferðir til mælingar á áhættu
- Að stýring sé í samræmi við heimildir
- Að virkt eftirlit með áhættuþáttum sé tryggt
- Að upplýsingagjöf til áhættustjórnar og stjórnar sé regluleg og ítarleg

Fyrirtækið hefur komið sér upp formlegu ferli áhættustýringar til að draga fram þá þætti sem mestu máli skipta. Stjórnendur og lykilstarfsmenn Landsvirkjunar auðkenna þar fjárhagslega og ófjárhagslega áhættu Landsvirkjunar og leggja mat á mikilvægi hennar. Niðurstöðurnar eru skráðar í áhættuskra fyrirtækisins og þær notaðar til að ákvarða viðeigandi aðgerðir og stýringar vegna mögulegra áhrifa á ímynd, fjárhag, heilsu og öryggi, umhverfi og hlítinu.

Áhættunefnd stjórnar, sem er undirnefnd stjórnar skipuð þremur stjórnarmönnum, staðreynir virkni áhættustýringar innan fyrirtækisins og styður stjórn Landsvirkjunar þannig við eftirlit með lykiláhættum og tilhögun fyrirtækisins til stýringar á henni.

Áhættustjórn Landsvirkjunar endurmetur og samþykkir verklag áhættustýringar innan fyrirtækisins. Hún er samráðsvettvangur varðandi áhættustýringu og fylgir því eftir að starfað sé í samræmi við áhættustefnu. Í áhættustjórn sitja forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri fjármálasviðs. Forstjóri er formaður áhættustjórnar.

29. Fjárhagsleg áhætta

Fjárstýring ber ábyrgð á greiningu, stýringu og upplýsingagjöf varðandi fjárhagslega áhættu Landsvirkjunar. Fjárhagsleg áhætta félagsins greinist í markaðsáhættu, lausafjáraáhættu og mótaðilaáhættu, en markaðsáhætta félagsins er einkum þrenns konar:

- Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga
- Vaxtaáhætta vegna lána félagsins
- Gjaldmiðlaáhætta vegna lána og sjóðstreymis

Landsvirkjun hefur markvisst unnið að því að draga úr markaðsáhættu undanfarin ár. Í þeim tilgangi hefur hlutfall Bandaríkjadals og fastra vaxta verið aukið umtalsvert. Unnið hefur verið að því að draga úr vægi álverðstengingar í tekjum af raforkusölu en samningur Landsvirkjunar og Norðuráls var endurnýjaður á árinu. Endurnýjaður samningur tekur gildi í nóvember árið 2019 og er hann tengdur markaðsverði raforku á Nord Pool í stað álverðstengingar í gildandi samningi. Þá hefur verið unnið að endurnýjun rammasamninga um afleiðuviðskipti, svokallaðra ISDA samninga, á árinu og eru nú afleiðusamningar vegna áhættuvarna gerðir án ríkisábyrgðar. Á árinu 2017 verður áfram unnið að því að draga úr markaðsáhættu Landsvirkjunar.

Lánshæfismatsfyrirtækin Standard & Poor's Global Ratings og Moody's hækkuðu lánshæfismat Landsvirkjunar án ríkisábyrgðar í fjárfestingaflokk á árinu 2016. Fjármögnun hefur gengið vel en samið var um tvö ný lán án ríkisábyrgðar vegna framkvæmda á þeistareykjum. Annars vegar var samið um lán frá Evrópska fjárfestingabankanum (EIB) að fjárhæð um 140 milljónir Bandaríkjadala og hins vegar var samið um lán frá Norræna fjárfestingabankanum (NIB) að fjárhæð 50 milljónir Bandaríkjadala. Landsnet gaf út skuldabréf að fjárhæð 200 milljónir Bandaríkjadala en uppgjörsmýnt félagsins er nú Bandaríkjadalur. Helmingur skuldabréfs Landsnets var greiddur út í desember en eftirstöðvar verða greiddar út í mars 2017. Landsnet samdi á árinu 2016 um lánalínu við Landsbanka Íslands að fjárhæð 50 milljónir Bandaríkjadala. Greiðsludreifing, sterk staða lausafjár og aðgengi að lánum og lánalínum tryggir greiðsluhæfi að lágmarki út árið 2018.

Skýringar, frh.:

30. Álverðsáhættu

Félagið ber markaðsáhættu vegna breytinga á álverði en um einn fjórði af rekstrartekjum er tengdur álverði. Félagið hefur því gert afleiðusamninga til að treysta tekjugrundvöll sinn og draga úr sveiflum. Slíkir samningar fela í flestum tilvikum í sér að álverð er fest á ákveðnu bili. Félagið verður því af tekjum ef álverð hækkar en tryggir um leið tekjur ef álverð lækkar. Settar hafa verið inn varnir fyrir um 50% af áætluðu sjóðstreymi ársins 2017 og um 12% fyrir árið 2018. Í árslok 2016 var gangvirði samninga vegna álvarna jákvætt um 0,2 milljónir USD (2015: 5,0 milljónir USD).

Innbyggðar afleiður

Með samningum Landsvirkjunar um sölu og kaup á rafmagni með tengingu við álverð verða til innbyggðar afleiður sem færðar eru í reikningsskilum félagsins. Innbyggðar afleiður raforkusamninga eru færðar í efnahagsreikningi á gangvirði á reikningsskiladegi. Gangvirðisbreytingar vegna þeirra eru færðar í rekstrarreikning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

	2016	2015
Gangvirði innbyggðra afleiða sundurliðast þannig:		
Gangvirði innbyggðra afleiða í ársbyrjun	(52.214)	7.711
Breyting á gangvirði á árinu	21.164	(59.925)
Gangvirði innbyggðra afleiða í árslok	(31.050)	(52.214)

Skipting innbyggðra afleiða er eftirfarandi:

Langtímahluti innbyggðra afleiða	(25.229)	(42.233)
Skammtímhloti innbyggðra afleiða	(5.821)	(9.981)
Innbyggðar afleiður samtals	(31.050)	(52.214)

Helstu forsendur Landsvirkjunar við mat á gangvirði innbyggðra afleiða eru eftirfarandi:

Útreikningar taka mið af framvirku álverði í LME kauphöllinni og miðast að hámarki við tímalengd framvirks álferils, eða 123 mánuði. Það er mat stjórnenda að væntingar um álverð eftir meira en tíu ár endurspegli álverð þegar samningar voru gerðir og því myndist ekki gangvirðisbreytingar vegna þess tímabils.

Útreikningar takmarkast í tímalengd við endurskoðun á raforkuverði samninga eða samningstíma. Tímalengdin getur þó aldrei orðið meiri en fyrrgreindir 123 mánuðir.

Vegna ákvæða um kaupskyldu raforkukaupenda miðast útreikningar við tryggð lágmarkskaup.

Núvirt er með vöxtum í Bandaríkjunum skv. upplýsingum úr Bloomberg, án álags. Í árslok 2016 var vaxtaferill til núvirðingar á bilinu 0,8 - 2,4% (2015: 0,5 - 2,2%).

Næmnigreining álverðsáhættu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif af breytingum álverðs á gangvirði fjármálagerninga með tengingu við álverð. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadala fyrir skatta.

31.12.2016

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(19.163)	18.859
Álvarnir	3.274	(3.412)
	(15.889)	15.447

31.12.2015

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(19.967)	19.967
Álvarnir	3.653	(3.704)
	(16.314)	16.263

Skýringar, frh.:

31. Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Gjaldmiðlaáhætta Landsvirkjunar hlýst af greiðslufæði, eignum og skuldum sem og af öllum almennum viðskiptum í öðrum myntum en starfrækslumynt.

Starfrækslumynt Landsvirkjunar er Bandaríkjadalur og myndast gjaldmiðlaáhætta af sjóðstreymi og opinni stöðu efnahagsreiknings í öðrum myntum en Bandaríkjadal. Tekjur félagsins eru að mestum hluta í Bandaríkjadal. Aðrar tekjur eru helst í íslenskum og norskum krónum en gjaldmiðlaáhætta vegna þessara mynta er takmörkuð vegna nettunar í sjóðstreymi íslenskra króna og tekjur í norskum krónum eru hlutfallslega litlar. Greiðsluáhætta vegna afborgana og vaxtagreiðsla í evrum næstu árin hefur verið takmörkuð með afleiðusamningum.

Uppgjörsáhætta félagsins tengd breytingum á gengi myndast helst vegna skulda í evrum og íslenskum krónum sem að mestu eru lán til langs tíma. Eftirfarandi tafla sýnir stöðu Landsvirkjunar í öðrum myntum en starfrækslumynt.

Gjaldmiðlaáhætta vegna peningalegra eigna og skulda var eftirfarandi í árslok:

	EUR	ISK	CHF	Aðrir gjaldmiðlar
2016				
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	354	17.903	0	1.868
Handbært fé.....	555	9.944	4.828	493
Afleiðusamningar.....	161.557	42.978	0	0
Vaxtaberandi skuldir.....	(483.486)	(267.686)	(31.661)	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(3.187)	(75.142)	0	(465)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(324.207)	(272.003)	(26.833)	1.896
2015				
Langtímakröfur.....	0	299.219	0	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	315	12.177	0	9.690
Handbært fé.....	814	18.197	12.717	34.593
Afleiðusamningar.....	215.922	0	0	0
Vaxtaberandi skuldir.....	(548.376)	(190.694)	(38.364)	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.....	(1.115)	(36.310)	0	(723)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(332.440)	102.589	(25.647)	43.560

Gengi helstu gjaldmiðla gagnvart Bandaríkjadal árin 2016 og 2015 var eftirfarandi:

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2016	2015	2016	2015
EUR.....	0,90	0,88	0,95	0,91
GBP.....	0,74	0,64	0,81	0,67
CHF.....	0,99	0,94	1,02	0,98
JPY.....	108,65	117,63	116,84	118,95
NOK.....	8,40	7,85	8,61	8,68
ISK.....	120,67	131,85	112,82	129,59

Skýringar, frh.:

31. Gjaldmiðlaáhætta frh.:

Næmnigreining

Breyting á gengi starfrækslugjaldmiðla félaga samstæðunnar um 10% gagnvart eftirtöldum myntum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Greiningin nær aðeins til peningalegra eigna og skulda og gerir ráð fyrir að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist óbreyttar. Breytingar milli ára á næmni gagnvart ISK má helst rekja til þess að Landsnet tók upp Bandaríkjadal sem starfrækslumynt á árinu 2016 og endurfjármagnaði stóran hluta af skuldum. Starfrækslumynt Landsnets var áður íslensk króna.

2016	Afkoma / Eigið fé	
	Styrking	Veiking
EUR	32.380 (32.377)
ISK	27.085 (27.085)
CHF	2.683 (2.683)
Aðrar myntir	(87)	87
2015	Styrking	Veiking
	EUR	34.467 (
ISK	(10.259)	10.259
CHF	2.565 (2.565)
Aðrar myntir	3.936 (3.936)

Í lok desember 2016 var gangvirði gjaldmiðlaskiptasamninga neikvætt um 15,1 milljón USD (2015: neikvætt um 14,9 milljónir USD).

32. Vaxtaáhætta

Landsvirkjun býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda. Vaxtaberandi eignir og skuldir félagsins bera bæði fasta og breytilega vexti og eru m.a. vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar nýttir til stýringar á vaxtaáhættu. Áhætta félagsins felst í mögulegri hækkun vaxta á skuldir með breytilega vexti sem leitt getur til aukins fjármagnskostnaðar.

Að teknu tilliti til skiptasamninga var hlutfall fjárskulda með fasta vexti um 60% í árslok 2016 (2015: 49%). Í árslok 2016 var áætlað gangvirði vaxtaberandi skulda um 151 milljón USD hærra en bókfært verð þeirra (144 milljónum USD hærra 2015) sé núvirt með vaxtarófi undirliggjandi mynta án álags. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu vaxtaberandi eigna og skulda.

Fjármálagerningar með fasta vexti	2016	2015
Fjárskuldir	(1.269.965)	(1.048.876)
	(1.269.965)	(1.048.876)
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Fjáreignir	144.534	142.127
Fjárskuldir	(835.066)	(1.078.662)
	(690.532)	(936.535)
Afleiðusamningar		
Innbyggðar afleiður	(31.050)	(52.214)
Aðrir afleiðusamningar	(18.299)	(17.162)
	(49.349)	(69.376)

Gangvirði vaxtaskiptasamninga var neikvætt um 3,4 milljónir USD í árslok 2016 (2015: neikvætt um 7,2 milljónir USD).

Skýringar, frh.:

32. Vaxtaáhætta frh.:

Næmnigreining vaxtaáhættu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif af breytingum vaxta á bókfært virði og áætlað sjóðstreymi til eins árs. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadala fyrir skatta.

31.12.2016	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	(979)	938
Aðrir afleiðusamningar	(1.604)	2.793	(375)	1.041
Vaxtaberandi skuldir	7.136	(10.639)	0	0
Fjáreignir	(1.445)	1.445	0	0
	4.087	(6.401)	(1.354)	1.979

31.12.2015	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	(1.859)	1.765
Aðrir afleiðusamningar	(1.192)	3.164	(3.373)	4.506
Vaxtaberandi skuldir	8.348	(13.921)	0	0
Fjáreignir	(1.421)	1.421	0	0
	5.735	(9.336)	(5.232)	6.271

33. Lausafjárahætta

Lausafjárahætta felur í sér hættu á tapi ef félagið getur ekki staðið við skuldbindingar sínar á gjalddaga. Landsvirkjun takmarkar lausafjárahættu með því að tryggja að nægt laust fé sé til staðar á hverjum tíma til að standa við skuldbindingar. Til að jafnvægi sé á milli skuldbindinga og væntra tekna er lögð áhersla á tryggja lausafjárstöðu fyrirtækisins í formi handbærs fjár og aðgengis að veltílanum.

Í árslok 2016 nam handbært fé um 145 milljónum USD (2015: 142 milljónir USD) en ef tekið er tillit til óáðreginna veltílana (250 milljónir USD og 12.000 milljónir ISK) og óáðreginna langtímalána að fjárhæð 116 milljóna USD þá hefur Landsvirkjun aðgang að alls um 617 milljónum USD (2015: 503 milljónir USD). Sjóðstreymi frá rekstri og dreifðar endurgreiðslur lána ásamt góðri lausafjárstöðu og aðgengi að lánalínum tryggir greiðsluhæfi að lágmarki út árið 2018.

Til að tryggja aðgengi að fjármagni og viðhalda sveigjanleika í fjármögnun hefur Landsvirkjun nýtt mismunandi tegundir lána. Félagið hefur þó að mestu verið fjármagnað gegnum ríkistryggðan EMTN (e. Euro Medium Term Note) rammasamning fyrirtækisins.

- Í árslok 2016 var staða lána undir EMTN samning með ríkisábyrgð um 1 milljarður USD (2015: 1,3 milljarðar USD). Heildarfjárhæð getur að hámarki numið 2,5 milljörðum USD.
- Í árslok 2016 var staða lána undir EMTN samning án ríkisábyrgðar um 115 milljónir USD (2015: 115 milljónir USD). Heildarfjárhæð getur að hámarki numið 1,0 milljarði USD.

Dregið er úr endurfjármögnunaráhættu með jafnri dreifingu afborgana og vaxta og með löngum líftíma útistandandi lána. Veginn meðallíftími vaxtaberandi skulda er 5,3 ár og hlutfall vaxtaberandi skulda á gjalddaga innan 12 mánaða er 10,5%.

Skýringar, frh.:

33. Lausafjánhætta frh.:

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldir vextir, greinast þannig:

2016	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	1 - 2 ár	2 - 5 ár	Meira en 5 ár
<i>Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður</i>						
Handbært fé	144.534	144.534	144.534	0	0	0
Skammtímakröfur	72.599	72.599	72.599	0	0	0
Vaxtaberandi skuldir	(2.105.031)	(2.447.520)	(254.563)	(320.139)	(813.553)	(1.059.265)
Skammtímaskuldir	(96.874)	(96.874)	(96.874)	0	0	0
	<u>(1.984.772)</u>	<u>(2.327.261)</u>	<u>(134.304)</u>	<u>(320.139)</u>	<u>(813.553)</u>	<u>(1.059.265)</u>
<i>Fjármálagerningar sem eru afleiður</i>						
Gjaldmiðlasamningar	(15.139)	(16.458)	(19.659)	(895)	4.096	0
Vaxtaskiptasamningar ...	(3.363)	(3.082)	(2.464)	(618)	0	0
Álafleiður	203	309	83	226	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum	(31.050)	(32.891)	(5.860)	(5.771)	(14.813)	(6.447)
	<u>(49.349)</u>	<u>(52.122)</u>	<u>(27.900)</u>	<u>(7.058)</u>	<u>(10.717)</u>	<u>(6.447)</u>
2015						
<i>Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður</i>						
Langtímakröfur	5.667	5.667	0	5.667	0	0
Handbært fé	142.127	142.127	142.127	0	0	0
Skammtímakröfur	64.472	64.472	64.472	0	0	0
Vaxtaberandi skuldir	(2.127.538)	(2.448.096)	(268.593)	(271.463)	(887.652)	(1.020.388)
Skammtímaskuldir	(66.237)	(66.237)	(66.237)	0	0	0
	<u>(1.981.509)</u>	<u>(2.302.067)</u>	<u>(128.231)</u>	<u>(265.796)</u>	<u>(887.652)</u>	<u>(1.020.388)</u>
<i>Fjármálagerningar sem eru afleiður</i>						
Gjaldmiðlasamningar	(14.929)	(19.198)	(3.122)	(15.122)	(954)	0
Vaxtaskiptasamningar ...	(7.201)	(7.074)	(3.893)	(2.473)	(708)	0
Álafleiður	4.967	5.361	5.361	0	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum	(52.214)	(55.453)	(10.027)	(9.185)	(21.113)	(15.128)
	<u>(69.376)</u>	<u>(76.364)</u>	<u>(11.681)</u>	<u>(26.780)</u>	<u>(22.775)</u>	<u>(15.128)</u>

Skýringar, frh.:

34. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta felur í sér hættu á að gagnaðili samnings uppfylli ekki ákvæði hans. Mótaðilaáhætta Landsvirkjunar verður fyrst og fremst til vegna raforkusamninga, afleiðusamninga fyrirtækisins og handbærs fjár. Um verulegar fjárhæðir getur verið að ræða en áhættan er takmörkuð með kröfum fyrirtækisins um gæði mótaðila.

Mótaðilaáhætta fyrirtækisins greinist með eftirfarandi hætti í árslok:

	2016	2015
Afleiðusamningar	12.737	9.769
Langtímakröfur	0	5.667
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	72.599	64.472
Handbært fé	144.534	142.127
	<u>229.870</u>	<u>222.035</u>

35. Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði langtímaskulda

	2016		2015	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi langtímaskuldir	2.105.031	2.255.797	2.127.538	2.271.631

Gangvirði annarra fjáreigna og fjárskulda er metið jafnt bókfærðu verði þeirra.

Við útreikning á gangvirði vaxtaberandi langtímaskulda er notað vaxtaróf undirliggjandi mynta við núvirðingu á væntu sjóðstreymi.

Vextir greinast þannig:	2016	2015
Vaxtaberandi skuldir ISK	2,6-2,9%	2,6-2,8%
Vaxtaberandi skuldir aðrar en ISK	-0,8-2,6%	0,0-2,5%

36. Flokkun gangvirðis

Taflan sýnir stigskiptingu þeirra liða ársreiknings sem færðir eru á gangvirði.

	Stig 2	Stig 3	Samtals
2016			
Innbyggðar afleiður	(31.050)	(31.050)	(31.050)
Aðrar afleiður	(23.324)	5.025	(18.299)
Endurmat rekstrarfjármuna		263.770	263.770
Eignarhlutir í öðrum félögum		150	150
	<u>(23.324)</u>	<u>237.895</u>	<u>214.571</u>
2015			
Innbyggðar afleiður	(52.214)	(52.214)	(52.214)
Aðrar afleiður	(17.162)		(17.162)
Endurmat rekstrarfjármuna		276.846	276.846
Eignarhlutar í öðrum félögum		128	128
	<u>(17.162)</u>	<u>224.760</u>	<u>207.598</u>

Helstu forsendur við verðmat á afleiðum má sjá í skýringum 12 og 30 og vegna endurmats rekstrarfjármuna í skýringu 8.

Skýringar, frh.:

37. Flokkar fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir skiptast í ákveðna flokka. Flokkunin hefur áhrif á það hvernig viðkomandi fjármálagerningar eru metnar. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir fyrirtækisins tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er sem hér segir:

- Veltufjáreignir og veltufjárskuldir - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Fjáreignir og fjárskuldir tilgreindar á gangvirði - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Lán og kröfur - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Aðrar fjárskuldir - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Veltufjáreignir og -skuldir	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstur	Lán og kröfur	Fjárskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðar- verði	Bókfært verð
2016					
Afleiðusamningar	12.737				12.737
Eignarhlutir í öðrum félögum		150			150
Viðskipta- og aðrar skammtímakröfur ..			72.599		72.599
Handbært fé			144.534		144.534
Eignir samtals	12.737	150	217.133	0	230.020
Vaxtaberandi skuldir				2.105.031	2.105.031
Afleiðusamningar	62.086				62.086
Viðskipta- og aðrar skammtímaskuldir ...				96.874	96.874
Skuldir samtals	62.086	0	0	2.201.905	2.263.991
2015					
Afleiðusamningar	9.769				9.769
Eignarhlutir í öðrum félögum		128			128
Langtímakröfur			5.667		5.667
Viðskipta- og aðrar skammtímakröfur			64.472		64.472
Handbært fé			142.127		142.127
Eignir samtals	9.769	128	212.266	0	222.163
Vaxtaberandi skuldir				2.127.538	2.127.538
Afleiðusamningar	79.145				79.145
Viðskipta- og aðrar skammtímaskuldir ...				66.237	66.237
Skuldir samtals	79.145	0	0	2.193.775	2.272.920

38. Eiginfjárstýring

Landsvirkjun leggur áherslu á að viðhalda traustum eiginfjárgrunni sem styður við frekari þróun fyrirtækisins.

39. Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Engir atburðir hafa orðið eftir dagsetningu efnahagsreiknings sem krefjast myndu lagfæringar á ársreikningi 2016.

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Samstæðan hefur innleitt alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu í lok árs 2016, breytingar á þeim og nýjar túlkningar. Það er mat stjórnenda að innleiðing nýrra og endurbættra staðla og túlkana hafi ekki veruleg áhrif á samstæðuársreikninginn. Samstæðan hefur ekki innleitt nýja eða endurbætta staðla sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi. Það er mat stjórnenda að innleiðing nýrra og endurbættra staðla og túlkana sem ekki hafa tekið gildi muni ekki hafa ekki veruleg áhrif á samstæðuársreikninginn.

41. Grundvöllur samstæðu

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar félag hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávöxtun sína af fjárfestingunni. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til hugsanlegs atkvæðisréttar sem er nýtanlegur eða breytanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Tekið er tillit til afkomu og efnahags dótturfélaga. Verði hlutdeild fyrirtækisins í tapi meiri en bókfært verð dótturfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema fyrirtækið hafi gengist í ábyrgðir fyrir dótturfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður af rekstri dótturfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, staða milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er felldur út í samræmi við hlutdeild samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er felld út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar fjárfestinganna.

Eignir og skuldir dótturfélaga með aðra starfrækslumynt en móðurfélagið eru umreiknaðar í Bandaríkjadali miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þeirra eru umreiknuð í Bandaríkjadali á meðalgengi ársins. Þýðingarmunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadali er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu og meðal eigin fjár. Fjárhæðir í sjóðstreymi eru umreiknaðar í Bandaríkjadali á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadali er sýndur sem sérstakur liður í sjóðstreymi.

42. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er.

Ársreikningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð, frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild samstæðu í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema samstæðan hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

43. Rekstrartekjur

Tekjur af raforkusölu og orkuflutningi eru vegna sölu til iðnaðar og almenningsveitna samkvæmt mældri afhendingu orkunnar á árinu. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu.

44. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda eru afföll, yfirverð, innleystir vaxtaskiptasamningar og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og virðis þeirra á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis á líftíma fjármálagernings eða styttra tímabili, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætlað fyrirtækið sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins.

Skýringar, frh.:

45. Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld fela í sér hagnað eða tap af veltufjáreignum og veltufjárskuldum og innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar og breytingar á gjaldeyrismun.

46. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok árs. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í Bandaríkjadali er færður í rekstrarreikning. Aðrar eignir en peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar yfir í Bandaríkjadali á gengi viðskiptadags. Efnislegar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar yfir í Bandaríkjadali á gengi þess dags er gangvirðið var ákveðið.

47. Virðisrýrnun

a) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði eignar annars vegar og núvirtu framtíðarsjóðstreymi hins vegar, miðað við upphaflega virka vexti. Virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu er reiknuð með hliðsjón af gangvirði viðkomandi eigna á hverjum tíma.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning. Uppsafnað tap af fjáreignum til sölu, sem áður hefur verið fært á eigið fé, er fært í rekstrarreikning þegar virðisrýrnun hefur átt sér stað.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem átt hafa sér stað eftir að virðisrýrnun var færð. Þegar um er að ræða annaðhvort fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eða skuldabréf sem færð eru sem fjáreignir til sölu, þá er bakfærsla virðisrýrnunar færð í rekstrarreikning. Þegar um er að ræða hlutabréf, sem færð eru sem fjáreignir til sölu, er bakfærsla virðisrýrnunar færð á yfirlit um heildarafkomu.

b) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna fyrirtækisins, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Ef eitthvað bendir til þess að svo sé er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar áætluð. Virðisrýrnunarprófanir eru gerðar að minnsta kosti árlega vegna óefnislegra eigna með ótilgreindan líftíma.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi, en síðan færð til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði fastafjármuna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir einstökum eignum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun, að teknu tilliti til afskrifta.

Skýringar, frh.:

48. Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskattur færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Skatteign (tekjuskattsskuldbinding) er færð í ársreikninginn. Útreikningur hennar byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi samstæðunnar hins vegar. Mismunur sem þannig kemur fram stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil samstæðunnar og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun vegna þess að gjöld eru ekki færð á sama tíma í ársreikningi og skattuppgjöri. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að hægt sé að nýta framtíðarhagnað á móti eigninni. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

49. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru við upphaflega skráningu færðir á kostnaðarverði.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til fyrirtækisins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Flutningsvirki og fjarskiptakerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra að frádregnum afskriftum frá endurmatsdegi. Þessar eignir eru endurmetnar með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkningar vegna þessa endurmats eru færðar á endurmatsreikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu eignar, þegar hætt er að nota hana eða við afskriftir, er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir eigninni færður á óráðstafað eigið fé.

Aðrir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Stofnverð rekstrarfjármuna innifelur áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður háspennulína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um áætlaðan nýtingartíma og hefur skuldbinding vegna þess verið færð meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni vegna núvirðingar, auk afskrifta á niðurrifskostnaði.

Kostnaðarverð felur í sér allan þann kostnað sem fellur til við kaup eignar. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem byggðir eru í eigin reikning er samanlagður kostnaður við byggingu, svo sem efniskostnaður og launakostnaður og jafnframt allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir við að koma eigninni í starfhæft ástand.

Ef einstakir hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi áætlaðan nýtingartíma er þeim skipt upp í samræmi við mismunandi líftíma þeirra.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverði og bókfærðu verði eignar og er fært í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

49. Rekstrarfjármunir frh.:

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Afskriftaaðferðir, áætlaður nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á hverjum reikningsskiladegi.

Afskriftahlutföll og nýtingartími eru eftirfarandi:

	Afskriftir	Nýtingartími
Aflstöðvar:		
Mannvirki	1,67%	60 ár
Vél- og rafbúnaður	2,5-6,67%	15-40 ár
Stíflur og veitur	1,67-3,33%	30-60 ár
Gufuafstöðvar	1,67-6,67%	15-60 ár
Vindmyllur	5,00%	20 ár
Tengivirki	2,5-5%	20-40 ár
Háspennulínur	1,67-5%	20-60 ár
Ljósleiðarar og strengir	2,5-5%	20-40 ár
Möstur	7,00%	15 ár
Fjarskiptahús	6,00%	17 ár
Annar fjarskiptabúnaður	14-15%	7 ár
Skrifstofuhúsnæði	2,00%	50 ár
Áhöld og búnaður	10-25%	4-10 ár
Bifreiðar og vinnuvélar	10-20%	5-10 ár

50. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun og afskriftum.

Kostnaður við almennar rannsóknir er gjaldfærður á því tímabili sem hann fellur til. Undirbúningskostnaður vegna fyrirhugaðra framkvæmda er eignfærður meðal fastafjármuna svo sem efniskostnaður, launakostnaður og allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir sem tengist eignfærðum undirbúningskostnaði. Undirbúningskostnaður er aðeins eignfærður ef líkur eru á hagrænum ábata í framtíðinni og fyrirtækið ætlar sér og hefur getu til að ljúka við, nýta eða selja hann. Líftími undirbúningskostnaðar er metinn ótakmarkaður þar til ákvörðun um nýtingu eða sölu hans er tekin, af þeirri ástæðu er kostnaðurinn ekki afskrifaður heldur er tekið tillit til mögulegrar virðisrýrnunar ef áform breytast.

Vatns- og jarðhitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði sem óefnislegar eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma þar sem ekki er ljóst hvenær þessi réttindi hætta að skila efnahagslegum ávinningi.

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Afskriftir og nýtingartími greinist þannig:

	Afskriftir	Nýtingartími
Hugbúnaður	25%	4 ár

Skýringar, frh.:

51. Fjármálagerningar

a) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar eru færðar til bókar á þeim degi sem félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef fyrirtækið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yferráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Sá hluti framseldra fjáreigna sem stofnað er til eða haldið er eftir af fyrirtækinu er færður sem sérstök eign eða skuld.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða að innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Samstæðan flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, lán og kröfur og fjáreignir til sölu.

i) Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef þær eru veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar þaðan í frá eru færðar í rekstrarreikning.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru eignarhlutir í öðrum félögum og markaðsverðbréf.

ii) Lán og kröfur

Lán og kröfur eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum, sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

Lán og kröfur samanstanda af handbæru fé og viðskiptakröfum og öðrum skammtímakröfum. Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

iii) Fjáreignir til sölu

Fjáreignir til sölu eru fjáreignir aðrar en afleiðusamningar sem ætlun er að selja og ekki eru flokkaðar í framangreinda flokka. Eftir upphaflega skráningu í bókhald eru þær færðar á gangvirði og breytingar á þeim, aðrar en virðisrýrnun og gengismunur, eru færðar meðal annarra tekna og gjalda í yfirliti um heildarafkomu og sýndar sem sérstakur liður meðal eigin fjár.

b) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru skuldirnar færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Til fjárskulda annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Skýringar, frh.:

51. Fjármálagerningar frh.:

c) Afleiðusamningar

Fyrirtækið gerir afleiðusamninga til að verjast gjaldmiðla-, vaxta- og álverðsáhættu. Afleiðusamningar eru upphaflega færðir á gangvirði. Beinn viðskiptakostnaður vegna þeirra er færður í rekstrarreikning eftir því sem hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi. Áhættuvarnarreikningsskilum er ekki beitt vegna afleiðusamninga sem ætlað er að verja peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum.

i) Aðgreinanlegar innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður eru aðgreindar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðrar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og grunnsamningurinn að meðtaldri innbyggðu afleiðunni er ekki metinn á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

Gangvirðisbreytingar aðgreindra innbyggðra afleiða eru færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi.

52. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða er byggt á fyrst inn fyrst út reglunni (FIFO) og tekur til kostnaðar sem stofnað hefur verið til við kaup birgðanna og við að koma þeim á notkunarstað og í nothæft ástand.

53. Handbært fé

Sjóður, markaðsverðbréf til skamms tíma og óbundnar innstæður teljast til handbærs fjár.

54. Eigið fé

Eigið fé samstæðunnar skiptist í eigendaframlög, endurmatsreikning, þýðingarmun, bundna hlutdeild, annað eigið fé og hlutdeild minnihluta. Stofnfé móðurfélagsins er 587 milljónir USD.

55. Hlunnindi starfsmanna

a. Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalda þegar hann fellur til.

b. Réttindatengd lífeyriskerfi

Skuldbinding fyrirtækisins vegna réttindatengdra lífeyriskerfa er reiknuð sérstaklega með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra. Tryggingastærðfræðingur hefur reiknað skuldbindinguna á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Tryggingafræðileg breyting skuldbindingar er færð meðal rekstrarliða færðra á eigið fé í yfirliti um heildarafkomu. Aðrar breytingar eru færðar í rekstrarreikning.

56. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar fyrirtækinu ber lagaleg skylda til eða þegar það hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða, líkur eru taldar á að til greiðslu þeirra komi og hægt er að mæla hana með áreiðanlegum hætti. Skuldbinding er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

57. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er eining innan samstæðunnar sem með starfsemi sinni getur aflað tekna og stofnað til útgjalda, þar á meðal tekjur og gjöld vegna viðskipta við aðra starfspáttu fyrirtækisins. Við ákvörðun stjórnenda um úthlutun auðlinda til starfspátta og til að meta árangur er afkoma þeirra starfspátta yfirfarin reglulega.

Rekstrarafkoma starfspátta, eignir og skuldir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt, auk þeirra liða sem hægt er að skipta skynsamlega á starfspáttu.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórnarhættir

Skipulag

Um meginstarfsemi Landsvirkjunar gilda lög nr. 42/1983 með síðari breytingum. Stjórn Landsvirkjunar hefur sett sér starfsreglur til frekari fyllingar lögnum.

Hlutverk, stefna, framtíðarsýn og gildi

Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslenska ríkisins. Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka afrakstur af þeim orkulindum sem fyrirtækinu er trúnað fyrir með sjálfbæra nýtingu, verðmætasköpun og hagkvæmni að leiðarljósi. Til að rækja hlutverk sitt af metnaði hefur fyrirtækið skilgreint eftirfarandi markmið: Stunda skilvirka raforkuvinnslu og framþróun, þjónusta fjölbreyttan hóp viðskiptavina, verðtengingu við evrópska raforkumarkaði, þróa stöðugt hæfni og hæfileika starfsmanna og skapa stuðning og samstöðu með opnum samskiptum við hagsmunaaðila.

Framtíðarsýn Landsvirkjunar er að vera framsækið alþjóðlegt raforkufyrirtæki á sviði endurnýjanlegra orkugjafa. Við viljum vera meðal þeirra bestu sem vinna og selja orku.

Gildi Landsvirkjunar eru framsækni, ráðdeild og traust.

Stjórn

Stjórn Landsvirkjunar er skv. lögum um Landsvirkjun skipuð af fjármálaráðherra til eins árs í senn og ber hún ábyrgð á fjármálum og rekstri Landsvirkjunar. Í stjórn Landsvirkjunar eru: Jónas Þór Guðmundsson, hæstaréttarlögmaður, sem jafnframt er formaður stjórnar, Jón Björn Hákonarson, forseti bæjarstjórnar Fjarðabyggðar, varaformaður stjórnar, Helgi Jóhannesson, hæstaréttarlögmaður, Þórunn Sveinbjarnardóttir, formaður BHM og Álfheiður Ingadóttir, líffræðingur.

Endurskoðunarnefnd

Um endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar gildir IX. kafli laga nr. 3/2006 um ársreikninga, sbr. lög nr. 80/2008. Starfsreglur nefndarinnar eru settar af stjórn félagsins til frekari fyllingar lögnum. Endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar er ráðgefandi fyrir stjórn félagsins og starfar í umboði hennar. Nefndin fer ekki með framkvæmdavald. Þrír einstaklingar eru í endurskoðunarnefnd félagsins, tveir stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson og Álfheiður Ingadóttir og Heimir Haraldsson, endurskoðandi, sem er formaður nefndarinnar.

Starfskjaranefnd og áhættunefnd

Á árinu var skipuð starfskjaranefnd. Í henni sitja þrjú stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson, Helgi Jóhannesson og Jón Björn Hákonarson. Einnig var skipuð áhættunefnd. Í henni sitja Jónas Þór Guðmundsson, Jón Björn Hákonarson og Þórunn Sveinbjarnardóttir. Stjórn Landsvirkjunar hefur sett nefndunum starfsreglur.

Innri endurskoðun

Félagið hefur gert samning við KPMG til að sinna innri endurskoðun. Hlutverk innri endurskoðanda er að framkvæma athuganir á ákveðnum þáttum innra eftirlits í samræmi við áætlun sem samþykkt er af endurskoðunarnefnd.

Forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórn

Stjórn Landsvirkjunar ræður forstjóra. Forstjóri er Hörður Arnarson. Stjórn og forstjóri fara með stjórn fyrirtækisins. Aðstoðarforstjóri er Ragna Árnadóttir. Hlutverk aðstoðarforstjóra er að annast sameiginleg málefni fyrirtækisins og stefnumótun, svo og að tryggja vandaða stjórnarhætti. Framkvæmdastjórnar í árslok voru fimm.

Fjármálasvið. Framkvæmdastjóri fjármálasviðs er Rafnar Lárusson. Hlutverk sviðsins er að skapa grundvöll fyrir hagkvæmni í rekstri og stuðla að hámarksárangri hjá öllum einingum samstæðunnar.

Framkvæmdasvið. Framkvæmdastjóri framkvæmdasviðs er Gunnar Guðni Tómasson. Hlutverk sviðsins er að stýra virkjunarframkvæmdum Landsvirkjunar frá undirbúningi að fullbúinni virkjun. Sviðið vaktar kostnað, gæði og framvindu verks og tryggir að framkvæmdum sé skilað tilbúnum til rekstrar í samræmi við forsendur, áætlanir og þarfir fyrirtækisins.

Markaðs- og viðskiptaþróunarsvið. Framkvæmdastjóri markaðs- og viðskiptaþróunarsviðs er Björgvin S. Sigurðsson. Hlutverk sviðsins er að hámarka tekjur félagsins með greiningu nýrra viðskiptatækifæra, vöruþróun, kynningu og sölu á vörum og þjónustu, gerð samninga og eftirfylgni þeirra.

Orkusvið. Framkvæmdastjóri orkusviðs er Einar Mathiesen. Hlutverk sviðsins er að stunda skilvirka orkuvinnslu og að hámarka afköst vinnsluferfis Landsvirkjunar. Sviðinu ber að tryggja að raforkuvinnsla og afhending uppfylli gerða samninga við viðskiptavinum.

Þróunarsvið. Framkvæmdastjóri þróunarsviðs er Óli Grétar Blöndal Sveinsson. Hlutverk sviðsins er undirbúningur virkjunarkosta, ýmsar rannsóknir og eftirlit vegna virkjana í rekstri. Sviðið skal tryggja hagkvæma útfærslu á virkjunarkostum, auka sveigjanleika í orkuvinnslu, sjá um nýsköpun í orkuvinnslu og hafa langtímayfirsýn yfir orkuforða.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Viðskiptalíkan

Landsvirkjun er sameignarfyrtæki í eigu íslenska ríkisins og er stærsti raforkuvinnsluaðili Íslands. Fyrirtækið vinnur yfir 70% allrar raforku í landinu. Landsvirkjun vinnur raforku úr 100% endurnýjanlegum orkugjöfum þar sem megináherslan er á vatnsafl og jarðvarma. Auk þess að þjóna íslenskum markaði leggur Landsvirkjun áherslu á að bjóða viðskiptavinum samkeppnishæf kjör.

Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka afrakstur af þeim orkulindum sem fyrirtækinu er trúað fyrir með sjálfbæra nýtingu, verðmætasköpun og hagkvæmni að leiðarljósi. Stefna Landsvirkjunar er að vera í fararbroddi í sjálfbærri nýtingu endurnýjanlegra orkugjafa. Gildi Landsvirkjunar; framsækni, ráðdeild og traust, eru lykilkættir við þróun nýrra verkefna og rekstur núverandi aflstöðva.

Landsvirkjun hefur skilgreint að samfélagsleg ábyrgð fyrirtækisins sé að skapa arð, fara vel með auðlindir og umhverfi og stuðla að því að þekking og jákvæð áhrif af starfsemi fyrirtækisins skili sér til samfélagsins. Til að tryggja að stefnumörkun um samfélagslega ábyrgð sé framfylgt eru markmið sett árlega. Þá hefur Landsvirkjun skuldbundið sig til þátttöku í UN Global Compact verkefni Sameinuðu þjóðanna, sem lýtur að hnattrænum viðmiðum um samfélagslega ábyrgð og skilar árlega framvinduskýrslu, sjá <http://www.landsvirkjun.is/Media/lvun-global-compacklayoutisl03.pdf>

Mikilvægi

Starfsemi Landsvirkjunar getur haft víðtæk áhrif í samfélaginu, sérstaklega í nærsamfélagi við aflstöðvar fyrirtækisins. Eitt af stefnumiðum fyrirtækisins er að skapa stuðning og samstöðu með opnum samskiptum við hagsmunaaðila. Í öllum rekstrareiningum og í öllum framkvæmdarverkefnum er gerð hagsmunaaðilagreining og samskiptaáætlun með það að markmiði að eiga sem best samskipti um starfsemina.

Áhrif af starfsemi fyrirtækisins geta verið veruleg og hefur það því komið sér upp formlegu ferli áhættustýringar til að draga fram þá þætti sem mestu máli skipta. Stjórnendur og lykilstarfsmenn Landsvirkjunar auðkenna þar fjárhagslega og ófjárhagslega áhættu Landsvirkjunar og leggja mat á mikilvægi hennar. Niðurstöðurnar eru skráðar í áhættuskýrslu fyrirtækisins og þær notaðar til að ákvarða viðeigandi aðgerðir og stýringar vegna mögulegra áhrifa á ímynd, fjárhag, skuldbindingar, heilsu og öryggi og umhverfi.

Landsvirkjun framkvæmir reglulega ímyndarkannanir til að kanna viðhorf almennings til starfseminnar.

Umhverfismál

Landsvirkjun er með vottað umhverfisstjórnunarkerfi samkvæmt alþjóðastaðlinum ISO 14001. Fyrirtækið hefur markað sér stefnu í umhverfismálum og vinnur markvisst að því að draga úr umhverfisáhrifum starfseminnar.

Mikilvægum umhverfisþáttum sem snúa að rekstri Landsvirkjunar er stýrt og þeir vaktaðir. Má þar nefna nýtingu auðlinda, losun í andrúmsloft og vatnsviðtaka, magn og meðhöndlun úrgangs ásamt fleiri þáttum. Í grænu bókhaldi fyrirtækisins sem gefið hefur verið út árlega síðan 2007 er gerð grein fyrir tölulegum upplýsingum um umhverfisáhrif vegna starfsemi fyrirtækisins. Þær tölur sem birtar eru í grænu bókhaldsskýrslunni eru unnar upp úr fjárhagskerfum Landsvirkjunar, viðhaldskerfi, mannauðskerfi, jarðvarmagrunni, gagnagrunni Landsnets um orkuvinnslu og Landnýtingargrunni og bindibókhaldi hjá Landbúnaðarháskóla Íslands. Tölurnar eru ýmist rauntölur eða reiknaðar út frá mæligildum. Upplýsingar eru gefnar samkvæmt bestu vitund.

Grænt bókhald Landsvirkjunar er að venju gefið út samhliða ársskýrslu fyrirtækisins.

Starfsmannamál

Jafnréttisstefna Landsvirkjunar og aðgerðaáætlun, eru í samræmi við lög nr. 10/2008 um jafnan rétt og jafna stöðu kvenna og karla. Stjórn Landsvirkjunar hefur skipað starfskjaranefnd. Jafnréttisnefnd, sem skipuð er af forstjóra til tveggja ára í senn, ber ábyrgð á framkvæmd jafnréttisstefnunnar. Nefndin hefur umsjón með árlegri endurskoðun stefnunnar og áætlunarinnar. Framkvæmd aðgerðaáætlunarinnar er á ábyrgð stjórnenda og starfsmannasviðs með aðstoð jafnréttisnefndarinnar.

Árið 2015 hlaut Landsvirkjun gullmerki jafnlaunaúttektar PwC annað árið í röð.

Mannréttindamál

Hluti af starfsemi Landsvirkjunar felst meðal annars í virkjunarframkvæmdum sem geta verið mjög umfangsmiklar. Að slíkum framkvæmdum kemur oft mikill fjöldi starfsmanna og er verndun vinnuafþs því afar mikilvæg. Landsvirkjun leggur kapp á að fylgja ströngum stöðlum til að tryggja réttindi starfsmanna sinna og þjónustuaðila, einkum hvað varðar starfsaðstöðu, heilsu og öryggi og viðeigandi laun og fríðindi. Til að tryggja að stöðlum, löggjöf og öðrum skuldbindingum sé fylgt á þessum sviðum hefur Landsvirkjun sett sér reglur um keðjuábyrgð. Reglunum er ætlað að tryggja að allir sem vinna fyrir Landsvirkjun á óbeinan hátt, hjá verktökum, undirverktökum eða starfsmannaleigum, njóti réttinda og kjara í samræmi við lög og kjarasamninga.

Stjórn Landsvirkjunar samþykkti reglurnar á fundi sínum í lok ágúst 2016 og frá þeim tíma hófst vinna við að færa ákvæði um keðjuábyrgð inn í samninga Landsvirkjunar um innkaup, það er verksamninga, vörusamninga og samninga um kaup á þjónustu. Samkvæmt ákvæðinu skal verktaki tryggja og bera ábyrgð á að allir starfsmenn, hvort sem um ræðir starfsmenn verktaka, undirverktaka eða starfsmannaleiga, fái laun, starfskjör, sjúkra- og slysatryggingar og önnur réttindi í samræmi við samninginn, gildandi kjarasamninga og lög hverju sinni.

Að auki ber verktaki ábyrgð á og skal hafa í gildi og viðhalda tryggingum fyrir tjóni vegna slysa, veikinda, sjúkdóma, sjúkrakostnaðar eða dauða sem starfsmenn verktaka verða fyrir og rekja má til framkvæmda. Verktaki ber ábyrgð á að undirverktakar og starfsmannaleigur og starfsmenn þeirra hafi samskonar tryggingar.

Hingað til hafa samningar fyrirtækisins kveðið á um að mótaðilar, verktakar, undirverktakar og starfsmannaleigur, fari í öllu eftir lögum og samningum sem gilda á vinnumarkaði. Með nýja ákvæðinu er ábyrgðin nánar skilgreind, auk þess sem Landsvirkjun fær úrræði til að framfylgja því að reglunum sé fylgt, þar sem það kveður á um viðurlög, brjótí mótaðili gegn ákvæðinu eða veiti ekki umbeðnar upplýsingar.

Áherslur fyrirtækisins í spillingar- og mútumálum

Siðareglur starfsmanna Landsvirkjunar voru gefnar út og innleiddar í desember 2013. Þær taka á níu efnisflokkum, meðal annars öryggismálum starfsmanna, mikilvægi heiðarleika og virðingu í samskiptum, meðhöndlun trúnaðarupplýsinga og hagsmunaaðrekstra.

Á árinu 2014 var unnið að því að skrifa siðareglur birgja sem byggja á siðareglum starfsmanna og viðmiðum UN Global Compact um mannréttindi, vinnurétt, umhverfismál og varnir gegn spillingu. Með því móti var Landsvirkjun að leggja fram skýrar leiðbeiningar til birgja og þjónustuaðila um hvers er vænst af þeim m.t.t. heilbrigðra starfs- og stjórnarháttá. Reglurnar voru innleiddar í verkferli tengd birgjum og þjónustuaðilum á árinu 2015.

Stefna um heilindi í viðskiptum var innleidd í verkferli, sem tengjast viðskiptavinum Landsvirkjunar á árinu 2015. Grunnstjórnarmið Landsvirkjunar varðandi ábyrgan rekstur og gott siðferði eru útlistuð í siðareglum fyrirtækisins. Landsvirkjun væntir þess af samstarfsaðilum að þeir taki mið af samskonar grunnstjórnarmiðum.

Ófjárhagslegir lykilmælikvarðar

Í markmiðasetningu og nálgun á samfélagslega ábyrgð fyrirtækisins hefur Landsvirkjun stuðst við ÍST ISO 26000 staðalinn, Leiðbeiningar um samfélagslega ábyrgð. Árlega er gerð grein fyrir árangri undangengis árs og sett ný markmið fyrir komandi ár á heimasíðu fyrirtækisins. Með þátttöku sinni í UN Global Compact verkefni Sameinuðu þjóðanna fylgir Landsvirkjun tíu viðmiðum verkefnisins og gerir árlega grein fyrir framvindu í málaflokkunum sem það fjallar um.

Landsvirkjun er með vottað umhverfisstjórnunarkerfi samkvæmt alþjóðastaðlinum ISO 14001. Þá er fyrirtækið einnig vottað samkvæmt öryggistjórnunarstaðlinum OHSAS 18001 staðlinum en fyrirtæki sem hafa hann eiga stöðugt að vinna að umbótum á öryggi, heilsu og vellíðan starfsfólks.

Upplýsingagjöf ef stefna er ekki til staðar

Landsvirkjun hefur sett sér sértækar stefnur og verklagsreglur varðandi þau málefni sem varða starfsemi fyrirtækisins. Áhersla er lögð á að verktakar og undirverktakar fari eftir gildandi lögum og samningum og því hefur ekki verið talin ástæða til þess að vera með sérstaka stefnu í mannréttindamálum. Nýjar reglur um keðjuábyrgð marka tímamót að því leyti að þær fela í sér úrræði ef reglur eru brotnar og ekki síður ef ekki eru veittar umbeðnar upplýsingar. Þannig eru enn betur tryggð réttindi allra sem vinna fyrir Landsvirkjun.